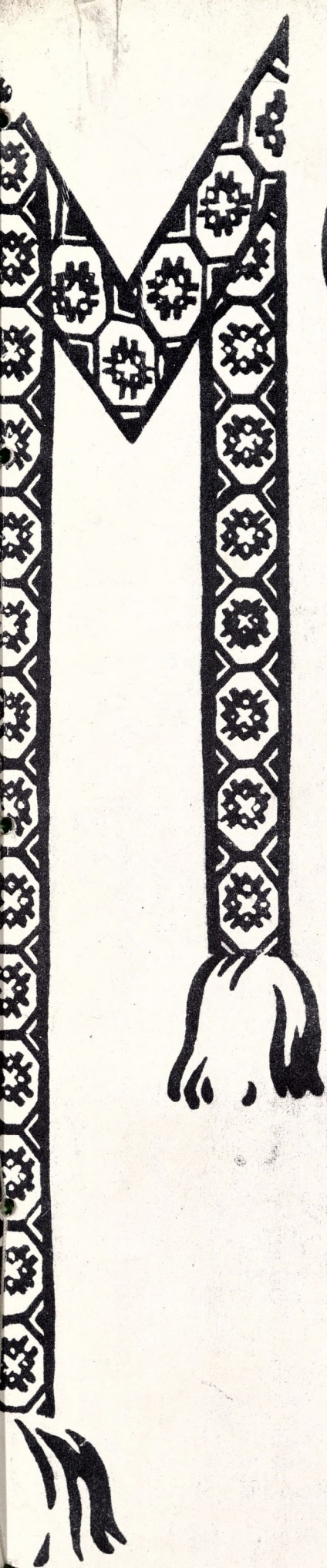

MOTERIS

Nr. 1 (6)

Sausis - Kov

1957

T U R I N Y S

Maloni Skaitytoja	Psl. 1
Ar nepakeisti sargybinių? J.E. vysk. V. Brizgys	1
Kalba tautos siela. O. Bačkienė	3
Kelias į viensėdį, Pro rojaus vartus /eil./ J. Augustaitytė-Vaičiūnienė	4
Psichologinis momentas. U. Jauniškienė	5
Drezdeno tragedija. Karolė Pažeraite	7
Tavo kūdikis. Dr. A. Užupienė	9
Asmeninė higiena. K. Lelešiūtė, R.N.	11
Lietuvos laukų žibutė /eil./ K. Grigaitytė	12
Igimti ir paveldėti kūno trūkumai. Dr. Alvina Šabanienė	13
Gyvenimo menininkei, Mano meile /eil./ Elena Tumienė	14
ALRK Federacijos jubiliejinio kongreso rezoliucijų ištraukos	15
Lietuvių tautiniai šokiai. M. F. Yokubynienė	16
Šis tas apie juostų audimą	17
Mergaičių kertele	18
Diena. Danutė Brazytė	18
Mūsų moterys	21
Apžvalga	22
Mados	24
Sveikinimai. Filmas	25
Pašto dėžutė	26
Šeiminkams	27
Tarp mūsų kalbant...	28

"MOTERS" REDAKCINĖ TALKA

Kanadoje, Toronte — P. Abromaitienė, B. Pabedinskienė, F. M. Yokubynienė, gyd. A. Užupienė, K. Juozapavičienė, I. Matusevičiūtė (liet. kalba), Z. Daugvainienė (korektūros), A. Tamošaitienė, Kingston; Sesuo M. Felicija, Montreal;

Dr. A. Šidlauskaitė ir Dr. M. Ramūnienė, Ottawa.

JAV valstybės: Chicagoje — D. Augienė, Dr. O. Labanauskaitė, S. Semėnienė, F. Manelienė, A. Rugytė;

New Yorke — M. Galdikiene, S. Narkeliūnaitė, Nelė Mazalaitė;

Clevelande — L. Gailiūšienė, Dr. M. Žilinskienė;

Los Angeles — E. Tumienė;

New Jersey — K. Grigaitytė - Graudušienė;

Birmingham — Alė Rūta - Arbačiauskienė.

Kolumbija — A. Dubauskienė.

Redakcinę Talką sudaro:

- "Motery" telpončių skyrių organizatorės;
- Bendradarbės duodančios metuose ne mažiau dviejų vertingų straipsnių, originalios kūrybos, vertimų, apžvalginės medžiagos iš lietuviškojo gyvenimo, bei pasaulinių įvairenybių ir t.t.
- Aktyviai pasireiškiančios korespondentės bei foto korespondentės.

"MOTERIS"

LIETUVIŲ MOTERŲ
ŽURNALAS

Nr. 1 /6/

Leidžia
KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
MOTERŲ DRAUGIJA.

Leidžiamas kas trys mėnesiai.

Redaguoja
STASĖ PRAPUOLENYTĖ

Administratore
BRONĖ PABEDINSKIENĖ

Viršelės ir vinjetės
dail. H. J. ŽMUIDZINIENĖS.

Redakcijos adresas:
941A Dundas St. West, Toronto, Ont.

Administracijos adresas:
46 Delaware Ave., Toronto, Ont.

Spaudė "Žiburių" Spaudos Bendrovė,
Toronto, Ont.

KAINA 75 centai

Prenumerata metams \$2.50

"MOTERIS"

A QUARTERLY
LITHUANIAN WOMEN'S
MAGAZINE.

Published by the executive of the
Lithuanian Catholic Women's
Association.

1957 Winter Issue.

Printed by "The Lights" Printing &
Publishing Co. Ltd. in Toronto.

Price 75c

Audykla JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas

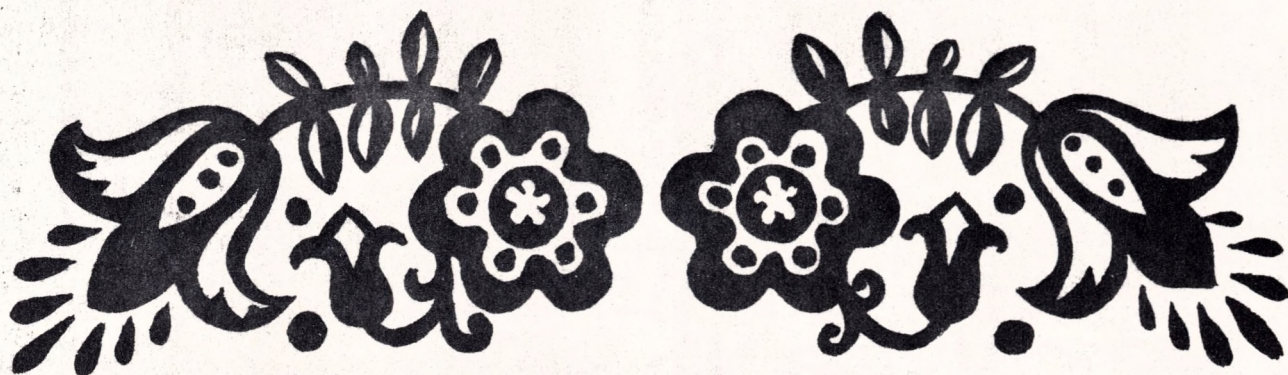
1805 West 46 Street

Chicago 9, Ill.

Telef.: LAfayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, pa-
galves, juosteles vardinių,
gimimo ir kitų progų dova-
noms.

VIRŠELYJE: Regina Kulienė baigusi
Toronto universitetą Bakalauro laips-
niu, specializavosi socialinių mokslų
srityje. Dirba socialinės globos darbu
Toronte. Yra Šv. Jono Kr. parapijos
KLM D-jos skyriaus sekretorė.

MALONI SKAITYTOJA

Šis numeris atneša tau glėbį sveikinimų ir gražiausių linkėjimų dar jaunims 1957 metams.

Lai sveikata ir jėgos tarnauja, lai energija neišsenka, lai tavo ir tavo artimųjų keliai būna lygūs. Lai Dievo palaima lydi tave ir tavuosius visuose jūsų darbuose bei užsiėmimuose.

Be abejo, tu turi daug ir įvairių planų, daug darbų atlikti šiais metais. Vieni jų susiję su tavo pačios asmeniu, kiti liečia tavo šeimą, tavo Lietuvoje, bei kitur esančius gimines, tavo parapiją, sergančius ir pagalbos reikalingus, tavo draugijas, spaudą, bei žmones tarp kurių tau tenka gyventi ir dirbuotis. Visos šios sritys prašosi tavo dėmesio, tavo išteklį, tavo rankų, proto bei širdies.

Lai būna, tat, šių metų derlius gausus palaimingais užsiėmimais, kurie džiugintų tave ir visus, su kuriais tau teks sueiti į kontaktą. Šie metai prasideda didelių sukrėtimų ženkle. Brutali jėga, apkurtusi sąžinės ir laisvo pasaulio pasipiktinimo šauksmui, eina griudama visa, kas žmonijos gyvenime yra vertinga. Šie metai bus kovos metai. Kovos prieš smurtą, prieš brolišką žudystę ir visą iš to einantį pikta.

Lai tavo įtaka, pradedant nuo tavojo namų slenkščio, sėja meilę vieton neapykantos, tiesą, vietoj melo, taiką vietoj nesantaikos.

Tavo minčių gi polėkiams šio žurnalo puslapiai bus atviri ir mes visuomet džiaugsimės sulaukę tavo pasiskų.

SKAITYK
28 PUSLAPYJE
APIE
NAUJĄ FONDA
PRENUMERATOMS
APMOKĖTI.

Vyskupas Vincentas Brizgys

AR NEPAKEISTI SARGYBINIU

Protas ir valia yra didžiausios žmogui Dievo duotos dovanos. Menka būtų paguoda iš nemirtingumo, jeigu neturėtume proto ir laisvos valios. Pilną tų dovanų gėrį žmogus supranta tačiau tik jas abi kartu naudodamas.

Laisvė yra magiškas žodis. Tuo žodžiu šaukiamos minios drąsiai eina mirti. Visoks tačiau išsilaisvinimas, jeigu siekiamas per daug gaivališkai, ar jeigu ateina netikėtai, yra kiek panašus į audrą. Šalia gero jis atneša ir nuostolio, o kartais nuostoliai didesni už gera. Jeigu staigiai paleisti laisvėn vergų minią, neparuoštą savistoviam gyvenimui, jų laisvės pirmos dienos būtų tikra audra. Taip buvo savu laiku su žydais Egipte, taip buvo su prancūzais Revoliucijos metu, taip buvo su rusais 1917-1919 metų revoliucijoje. Masė griebia naikinti, ką lig šiol ji laikė sau svetimu, visai negalvodama, kad tų naikinamų dalykų ji pasiges dar tą pačią dieną.

Kad ir nevisai taip, tai šis tas panašaus vyksta su laisvų žmonių mase, kai technikos pažanga, ekonominės produkcijos gausumas, mēto ant gyvenimo kelio vieną po kito vis naujus dalykus. Masė, tarsi vaikai, viens per kitą griebia tai, kas daugiau blizga, paskui ką daugiau žmonių vejas, apie ką garsiau šaukiama. Ji visai nesiteirauja dalykų vertės.

Yra labai lengva minias užhipnotizuoti ne tik menkais dalykais, bet visai nieku. Pakartosime jums gal dar atmenamą juokingą įvykį. Vienas jaunas studentas norėjo savo draugams parodyti, kaip lengva surinkti aplink save minią žmonių. Pietų pertraukos metu jis atsistojo judrių gatvių sankryžos vienam kampe ir pakėlęs galvą nejudėdamas pradėjo spoksoiti į viršų. Po kelių minučių šalia jo buvo jau keli vyrai, kelios moterys, taip pat spokšą tą pačią kryptimi. Už keliolikos minučių buvo taip žiūrinčių į dangų jau didelis būrys, iš visų pusių žmonės bėgte bėgo į tą vietą ir visi žiūrėjo į dangų. Studentas jau seniai buvo pašalinęs iš jų tarpo ir iš šalies tēmijo minią, kuri tik ilgokai pastovėjusi, kai daugelio akys ir sprandai pavargo, pradėjo viens kitą klausinėti ir nieks negalėjo atsakyti, ką jie tēmijos. Ne vienas iš jų liko gal be vidurdienio užkandžio, kits gal į darbą pavėlavo.

Dar lengviau minią užhipnotizuoti kuom nors matomu. Tai visokiais būdais daro prekybininkai. Visai neseniai Amerikoje nebuvo buto be piano, nors daugumoje būtų juo nieks nė karto

Dail. Aleksandros Vilkauskaitės Merker "Oziukų šokis", aliejus. Buvo išstatytas meno parodoje Paterson, N.J.

neskambino. Reklamos jį rodė, kaip skoningo baldais apstatymo reikmenį. Ir šiandien yra daug žmonių, kurie ne patys pergalvoja, ko reikia jo būte, bet pasižiūri į paveikslėlius ar nuėję į krautuves pasiklauso pardavėjų patarimų. Yra daug žmonių panašių į Christian Island indėnus, kurie išėję iš namų perka, kol pinigų turi, kas tik pasipainioja, o tik pirkinius namo parsinešę galvoja, ar tai buvo reikalinga, ar ne.

Tokios nuotaikos, galvoti ne protu, o reklamomis, atneša katastrofą į šeimas. Vidutinės šeimos išlaidoms neužtenka šeimos galvos uždarbio, kurs, lyginant su gyvenimui būtinais dalykais, yra labai didelis. Ne kad padorius šeimos reikalus, o kad reklamas patenkinus, turi dirbti šeimos galva, motina, vidurinės mokyklos jaunametė mergaitė tiesiai iš pamokų bėga į darbą, namo grįžta po vidurnakčio, ryte į mokyklą eina pavargus ir neišmiegojus. Gerbūvio laikų ir gerbūvio kraštų žmogaus gyvenimas yra visiškai išmuštas iš deramo kelio, didelė tų žmonių dalis net fiziniai yra daugiau palaužti už vadinamųjų nedatekliaus kraštų.

Ne čia blogybė, kad žmonės savo pasakiškus uždarbius išieškoja menkaverčiams ir nereikalingiems dalykams, nei kad jie neturi laiko gyventi, o tame, kad **jaunimo dvasios problemos dėl to per policiją eina į teisimą**, iš teismo į kalėjimus ir parlamento komisijas. Žmonijos istorijoje tokie reiškiniai ne pirmą kartą, tačiau vis tiek kiek kartų ir kur tai pasireiškė, tai buvo visuomenės katastrofa. O būtų galima užminti dar vieną ne mažos reikšmės mūsų laiko reiškinį, kad labdaros įstaigos — kūdikių ir senelių prieglaudų namai, ligoninės, su mažomis išimtimis, tapo ir vardu ir dvasia samdinių aptarnaujamais. Turbūt beprasmiška ir priminti, kad šiandien visur žinomas Hospital, Hotel Dieu (seniau vadintas Maison Dieu) žodis vartojamas visai be reikalo, nes anie senovės tikri Hospitia ir tikri Hotel Dieu yra visai netekę anos prasmės.

Iš kur šiandien tie reiškiniai ir kodėl nieks nesugeba jų pašalinti? Surasime, be abejo, ir kitokių motyvų, tačiau jų visų priešakyje pastatyti reikia faktą, **kad moteris pasitraukė iš savo vietos**, o ton vieton sargybiniais pastatė kartais savo pačios, kartais svetimą vyrą apvilktą policininko uniformą, ginkluotą kur revolveriu, kur lazda, apvilktą teisėjo toga ar kalėjimo sargo uniformą. O kas viską suseks ir kas viską išpaskos, kur tos moterys nuėjo. Aišku tik tiek, kad yra per daug namų ir per dažni atvejai, kur **moters nėra ten, kur jai reikia būti**. Pedagogai vel tui rašys gražius veikalus ir miestų savivaldybės aštrius įstatymus, jaunimo dvasios ir elgesio problemos neišspręs nieks, kol nesugrįš savo vieton tie, kurių jaunimas yra ir kurie jais rūpintis pareigos turi ne už algą, o iš prigimties.

Moteris gali tapti motina ne todėl, kad vedybų metu gauna žmonos vardą, o todėl, kad ji gimė moteria. Vedybos tik suteikia jai teisę naudotis savo natūraliąja privilegija. Kiekvienos moters — motinos ar ne — pagrindinis įgimtas jos širdies ir charakterio bruožas yra motiniškumas. Jokia moteris neturėtų nei norėti nei stengtis to savos prigimties bruožo pamesti. Visoks moters veržimasis į vyrų vietas, visokia vyrų imitacija yra didesnė ar mažesnė prigimtės karikatūra. Kaip juokingas yra bobiškas vyras, taip juokinga yra vyriška moteris. Kaip vyrui tinka būti tokiu, ką laikome idealiu, imponuojančiu sielos vyriškumu, taip ir moteriai natūraliai tinka būti moteriškai, o ne vyriškai. Tie mūsų prigimties skirtumai turi rasti vietą kasdieniniame gyvenime, gyvenimo sričių ir pareigų pasiskirstyme, o ne vien rūbo, plaukų šukuosenos, lūpų dažymo ar nedažymo smulkmenose. Kas nenori tų dalykų suprasti, tas tuščiai piktinasi, kad bolševikai moterims primeta tokius darbus, kurie esą vyrų darbai. Fiziniai stipresnių moterų už vyrus yra ne toks jau mažas procentas, tad kuo vaduotis protestuojant, jeigu iš anksto visur pasinešę ir vyrus ir moteris statyti ant tos pačios papėdės. Pirmą sutikime, kad gyvenime vyrų ir moterų natūralios misijos yra skirtingos.

Jeigu gyvenime įvairiems asmenims tenka atlikti įvairias savo tarpe ne tiek jau skirtingas misijas, tai kiekvienos moters pirmoji ir natūralioji misija yra motiniškumas: vienu motinystėje, kitų šalia motinystės. Ši moters misija visuomenėje turi būti ir praktikoje ryškesnė už visokias kitas jos pasirenkamas misijas. Aš visai nesižaviu tokiu moters karakteriu — ta didvyre moteria ant mulo ar pėkščiomis keliaujančia misijų kraštuos, nešančia pagalbą nelaimintiems žmonėms, jeigu ji tai daro vedama ne motiniškos širdies, o kokio nors nemoteriško charakterio.

Suprantama, kad ir motinos ir visokios moters motiniškumą turi patirti pirmoje eilėje **vaikų amžiaus jaunimas**, antroje vietoje įvairūs

Kalba - tautos siela

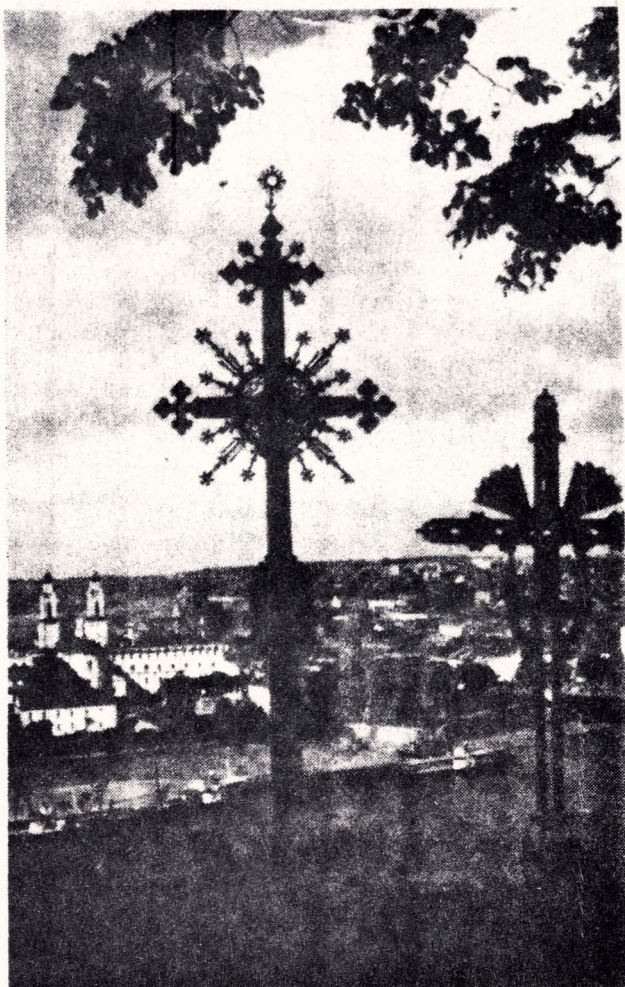
Vienas ryškiausių tautinės individualybės bruožų yra gimtoji kalba. Ji atskleidžia visą mūsų tautos gyvenimą, kaip sako vokiečių rašytojas J. G. Herderis: "Tautos kalboje gyvena tautos minčių turtai, jos tradicijos, istorija, religija ir gyvenimo dėsniai, visa širdis". Užtat savosios kalbos vartojimas yra natūralus, lyg įgimtas organinis dalykas, kaip ir dieviškosios tvarkos nuostatas. Ji žmogaus būtį įdvasina, sieja su jos išgyvenimais, su palikuonių dvasiniais lobiais. Mūsų padavimai, dainos, pasakos sukurti ir kuriami mūsų šviesuolių mokslo, literatūros veikalai visumoje pasisavinami tik gimtąja kalba. Nepergyvensi mūsų liaudies dainelėse išreikštų tikrųjų jausmų, tautinės nostalgijos, papročių savitumo, liaudies dvasios kūrybiškumo, reikšdami jas svetimąja kalba. Tai bus gėlės be žiedų ir kvapsnio, be specifiškos tautinės kūrybos syvų.

Kalba netik mums leidžia pasisavinti kultūrinius savo tautos turtingumus, bet ji susieja ir su tautine bendruomene, įjungia į tautinio gyvenimo kelią — yra tautinio charakterio išraiška ir tautinės sąmonės palaikytoja. Gimtoji kalba tai yra raktas, kurio pagalba galime pažinti savąją tautą, jos kultūrinius laimėjimus, praeities didybę bei šių dienų vargus.

Išėivijos gyvenime lietuviškosios kalbos vaidmuo yra lemiamas: jos praradimas, ar nepaisymas jau yra mūsų nutautimo, dvasinio sumukimo žymė. Tas, kuris iš silpnumo atskilo

nelaimingi žmonės. Kitokiems tikslas moters širdies turėtų tekti tiek, kiek tos širdies ir laiko atliko nuo šios motiniškumo misijos. Kai sakome: kiek atlieka, tai nereikia suprasti būk norėčiau sakyti, kad negali atlikti. Kiekvieno žmogaus prigimtis ir širdis yra tiek turtinga ir talpi, kad kiekvienas šalia savo tiesioginių pareigų galime surasti laiko dar ir kitiems reikalams.

Sudėjus kartu visus klausimus, kuriuos galima vienu vardu pavadinti — jaunimo laiko dvasios problema, tos problemos sprendimui siūlosi viena išvada, pirmiau už visas kitas. **Ar nepakeisti sargybas.** Jeigu tuos tūkstantinius kadrus policijos, dienomis ir naktimis, gatvėse ir parkuose sekančius paskui apleistą jaunimą, nuginklavę pasiūsime į dirbtuves paleisti iš darbo ir pasiūsti namo tų jaunuolių motinas. Jeigu

Gražusis Kaunas.

nuo savojo kamieno, vargu ar ką didingesnio bepajėgs atskleisti svetimo medžio pavėsyje. Gal būt, kaž kurie asmenys, sutapę su gyvenamu kraštu, ar baigę mokslus svetima kalba, ir gali pakilti iki tam tikrų augštybių, bet šiuo atveju tinka prancūzų rašytojo Cesbron žodžiai: "Ne

dėl to kartais atsirastų motinų reikalingų kiemo nors medžiaginės paramos, tai argi neišmintingiau visais atžvilgiais padėti tvarkingai šeimai, negu vietoje to mokėti augštas algas policininkams, teisėjams ir kalėjimų administracijai? Žinoma, kas primesta, yra labai sunku, nors tai būtų savyje ir gražiausia, natūraliausia. Užtat ir toks sargybų pakeitimas yra galimas ne valstybių įstatymais. Moteris iš savo sargybos vietos pasitraukė užhipnotizuota biznierių ir kitokių reklamų. Jeigu ją per prievartą siūsti atgal į jos vietą, būtų daug protestų ir ašarų. Ji paliktu savų vaikų ir namų nepasiilgsta — ji rado daug vaikiskos atrakcijos už to židinio. Pačios moterys — motinos ir nemotinos turi pasirūpinti savo prigimtųjų pareigų tiek stipria reklama, kad moteris sugrįžtų ten, kur jos vieta.

J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

KELIAS Į VIENSĖDĮ

Kelias neria į viensėdį,
Lenkdamas tolius...
Mėlynos mergytės sėdi, —
Varsto karolius.

Gluosniai bėga pasitikti,
Lipa į ratus...
Ima lyti, ima snigti
Žirgelius sartus.

Jie pagauna žodį tartą, —
— Bus vėsi stainia! —
Nebepirmutinį kartą
Nešate mane.

Lomoje sodyba plūko
Rūtos žalumu...
Kelias švilptelęs nutrūko —
Aš raudot imu...

Nusiminę sarčiai purto
Prisnigtus karčius:
Iš skambaus jaunatvės burto
Varpelius tuščius...

PRO ROJAUS VARTUS

Kai pro rojaus vartus mane vedė kadais, —
— Nežinojau, kad žemės pasiimti einu, —
Ten sėdėjo Ieva, apsisiautęs plaukais palaidais,
Lyg pašvaistė balta po demono juodu sparnu.

Kartų giesmė rašytas jos veidas tylis,
Ir atmerktų akių vyzdys toks iškalbus,
Kelio pradžia praradęs puikus obuolys
Mena žemėje rojaus daugiau nebebus!

Jos pirmgimis sūnus samstė jūras delnais
Ir rikiavo upes, kad klusniai jos tekėtų vaga,
Kad vaisius neštų žemė ašočiais pilnais,
Kad nebūt, kaip žvaigždė suspindėjus, nuoga.

Ir tariau, — apsigaukim dar syk mirażu,
Kaip gegužis nuplautas pirmaisiais lašais...
Paskui dubenį vaisių Cererei nešu
Iš sodų tremties, pažymėtų mirties parašais.

Kai keliausiu pro rojaus vartus atgalios,
Nebesirps jau auka ant šakų tos obels...
O žemė rasos iš baimės nebūtai tylios...
Pasėliai nužaubuoti daugiau nebežels...

visi kalti, bet visi atsakomingi". Kaip bebūtų su išimtimis, bet masinis, grupinis nutautimas teneša tik sumenkėjimą, savęs išsižadėjimą, tautinę savižudybę. Istoriniai įvykiai aiškiai byloja: kur tik tai lietuviškoji kalba nutilo, ten ir mūsų tautinė sąmonė išblėso. Taip atsitiko mūsų sulenkėjusiuose dvaruose — slaviškuose pietuose ir prusiškuose vakaruose. Tik tai dėka tvirtų lietuviškų asmenybių ir mūsų kaimo at-

sparumo buvo išsigelbėta nuo visiškos tautinės savižudybės. Visais laikais per kovą už gimtąją kalbą buvo skinami į tautos laisvę keliai, o per jos praradimą garmėjome į svetimųjų kasamą prarają. Teisingai tat visi didieji mūsų tautos sūnūs-veikėjai: Valančius, Basanavičius, Kudirkas, Maironis, Vaižgantas ir kiti šaukė nepaliaujamai į kovą už gimtąją kalbą, nes matė, jog bet kokiam atsparumui, rezistencijai, tautinei sąmonei ūgdyti ji yra pirmasis ir svarbiausias ginklas. Kriauciūnas 1888 metais, mokytojaudamas Marijampolės gimnazijoje, liepė savo mokiniams įsikalti į galvą šį dėsni: "Visur ir visados pasilikite lietuviai, kalbėkite kur galite lietuviškai, nesigėdykite būti lietuviais ir kitus kalbinkite eiti tais keliais". Ir ne tik Didžiojoje Lietuvoje mūsų ryžtingieji šviesuoliai knygnešiai, vargo mokyklų daraktoriai, motinos mokydamos vaikus vedė kovą už gimtąją kalbą, bet taip pat ir Mažojų Lietuvoj kaimiečiai su tūkstančiais parašų teikė peticijas Prūsijos karaliui Fridrichui prašydami lietuviškajai kalbai teisių. Be to, per draugijas, kaip "Birutės", ar Vydūno globojamą Giedotojų Draugiją buvo didvyriškai lietuviškas žodis ginamas.

Šiandien lietuvių kalbos padėtis diena iš dienos sunkėja. Krašte rusų kalba ima brautis į viešąjį gyvenimą, įstaigas, miestus, kur rusų skaičius vis auga. Mokyklose rusų kalba įvesta lygiagrečiai lietuviškajai, be to, mokyklų tinklas su rusų kalba plečiasi. Šiais mokslo metais buvo pristatyta Švietimo Ministerijai už rašto darbus medaliams gauti iš lietuviškų mokyklų 148, o iš rusiškų 225 abiturientai ("T.M."). Tas parodo kokia linkme sukama ir kaip pamažu lietuvių kalba stumiamą iš gyvenimo ar pastatoma ant raičle...

Išėivijos gyvenime lietuvių kalbą žlugdo mūsų pačių pavargimas, ryžtingumo stoka stoti į žūtbutinę kovą už gimtąją kalbą, pradedant nuo savo šeimų. Tiesa, kasdieninis gyvenimas gimtosios kalbos išsaugojimo atžvilgiu byloja didelių sunkumų, ypačiai mišrioje šeimoje, bet, jei vyras gali išmokti žmonos kalbą, tai žmona gali taip pat išmokti ir vyro... niekam nebus nusidėta, jei šeimoje vyraus dvi kalbos — tėvo ir motinos. Taip pat teisinga ir natūralu, kad vaikai mokėtų savo tėvų kalbą, bent susikalbėtų. Mokėjimas gimtosios kalbos vaikų mokslui ir svetimoje mokykloje visiškai netrukdo. Yra faktai, kad vaikai kalbą namuose lietuviškai baigia mokyklas geriau, negu vietiniai to krašto vaikai. Tas tegu padrąsina ruošti jaunimą ne tik svetimam kraštui, bet ir savajai tautai. Kaip mes begalime drįsti reikalauti iš mūsų jaunimo, jau nebekalbančio lietuviškai, pasiaukojimo, kovos už tautos idealus, jei jis jos nepažįsta, nebedalyvauja bendruomeniniam gyvenime, vengia jo, nes kalbos nemokėjimas jam yra uždejęs varžtus, jį supančiojęs, jį išstūmęs iš savųjų tarpo. Šis klausimas yra susijęs su di-

Psichologinis momentas

Mes norime, kad vaikas jam skiriamas knygeles skaitytų, kad jis tautiniai auklėtųsi. Todėl jojo knygelės turi jo psichologiją atitikti: turiniu, iliustracija, išleidimu.

Visų pirma rašančiajam turi būti aišku, kurio amžiaus vaikui rašoma. Tada galima maždaug numanyti, nustatyti, kam vaikas jau yra pajėgus, kuo jis įdomaujasi, kas jį patraukia ir ką tokiame vaikui jojo knygelė gali, ką turi duoti.

Jei vaikas nenori skaityti jam skirtos knygelės, laikraščelio, reikia pasistebėti, kodėl taip yra. Ir rasime, kad ten kas nors jo psichologijai neatitinka: tai per ilgą, tai turinys perkrautas, stilius sunkus ir jam suprantamas ir priimtinas bus tada, kada jis bus autoriaus amžiaus sulaukęs... Ar dar kas panašiai.

Kas gi vaikui patinka, tinka, ką jis mėgsta? O jam patinka gyvenime šviesios spalvos, švelnus, linksmas tonas, jis nori to, kas malonu, džiugu ir — tai yra jo amžiaus teisė! Suaugę turime bendrai su tuo skaitytis ir jo knygelę derinti į jo amžiaus nuotaiką ir pajėgumą, norint, kad jis jam skirtą knygelę skaitytų, kad ji savojo tikslo atsiektų — jį lietuvių auklėtų.

Pedagoginio nuoseklumo kelias iš savosios šeimos vaiką, augantį svetimoje aplinkoje, veda į savo tautiečius, į bendravimą su jais. Norint vaiką lietuvių auginti, jis turi būti laiku į savo tautą įjungtas: kada jojo tėvynė jam yra grynai abstraktus dalykas, savų tautiečių jis turi daugiau ar mažiau, dažniau ar rečiau sutinkamų čia pat realiai pažinti, susigyventi. Vaiko knygelė ar laikraštėlis gali daug pasitarnauti, išvedant, rodant vaikui savo tautiečius pažangius, saviešiams ir savajai tėvynei gerai darančius. Vaiko knygelė gali jam parodyti savųjų tautiečių gerąsias pastangas ir nuopelnus; tautiškuoju ir žmoniškuoju atžvilgiais vertingąsias asmenybes. Tokių mūsų tautoje visada buvo ir dabar yra.

Norint vaikui tolimą jo tėvynę priartinti, reikia, kad jis ją matytų šviesią ir džiugią! Juk turėjome mes ten nemažą grožybių ir gėrybių, ir vertybių. Nykuma, kentėjimas vaiko amžiu

nepriklauso. Apie tai jam pasakome tiek, kad jis galėtų suprasti, kodėl jo tėvai ir jis patsai ne tėvynėje, bet svetur gyvena. Ne daugiau.

Nes kuo jaunesnis vaikas, tuo labiau jis, tiesiog organiškai, neperneša, šalinas skausmo, liūdėsio kentėjimo.

Visa poezija apie tamsią klaukumą Tėvynėje, apie pančius, vergiją, dažnai, perdažnai pasitaikanti vaikų spaudoje, psichologiškai vaiko prie Tėvynės nepriartina, bet, kuo jis jaunesnis, tuo labiau nutolina, įgalinant jį džiaugtis, kad jis ne ten, bet čia, kame gerai turi, — nors paskutinis sakinyss dažniausiai garantuoja Tėvynėje "saulę nušvisiant", "pančius nukrisiant", ten gerą gyvenimą būsiant.

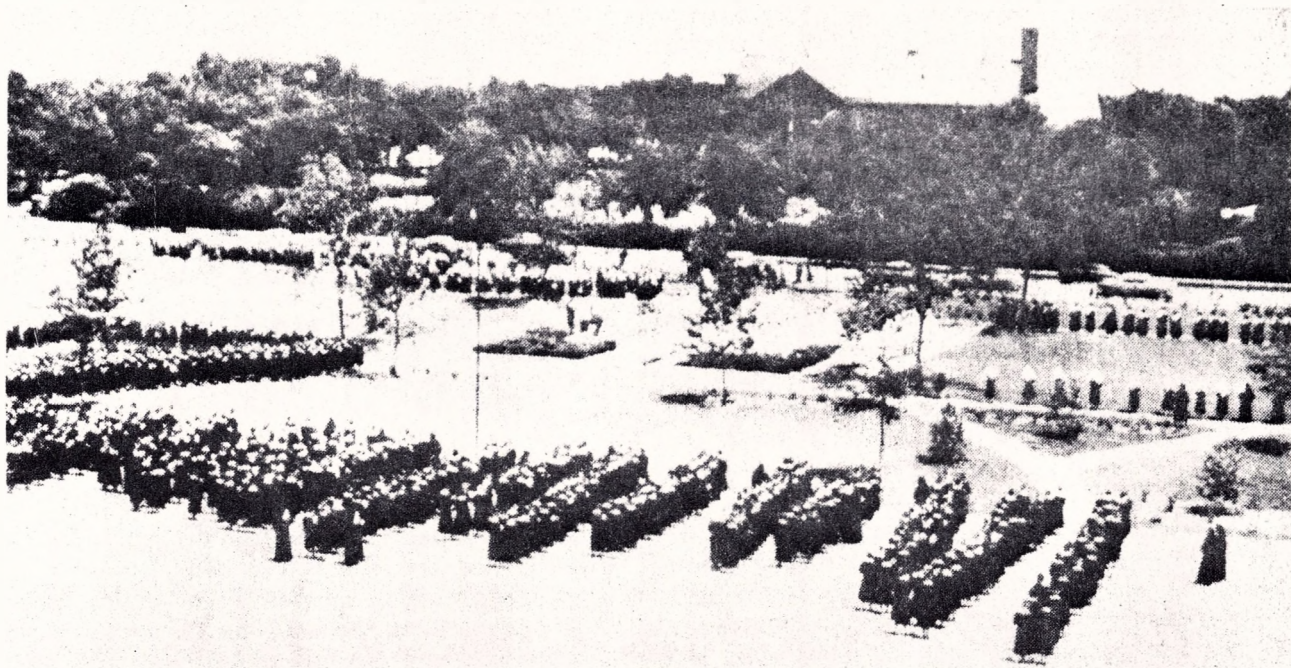
Vyresniam vaikui kentėjimą įprasmina heroizmas. Jis galės suprasti savo Tėvynę, jei apie jos dabartį jam pasakosim išeidami iš jam priimtino taško, iš heoriškosios pusės. Heroizmo šlandien ten yra daugiau, kaip kame kitur pasaulyje.

Dail. A. Tamošiūnienės lietuviškos pinstinės žanavykių raštams.

dele atsakomybe ne tik prieš jaunąją kartą, bet ir prieš savąją tautą.

Tie, kuriems bekovoiant už tautos gyvybę, įsė laisvę, mirtis nutraukė gimtojo žodžio stygą, mus įpareigoja budėti, kad gimtasis žodis su jų mirtimi nesibaigtų, bet kaip jų krauju parašytas testamentas būtų perduodamas busimoms kartoms...

Marios Augštesnioji mokykla, sesės ir auklėtinės iškilų metu mokyklos sode, Čikagoje.

Neikainojamos vertės. Tėvynės dabarčiai pažinti, mūsų užterėjusiam vaikui turi turėti **Mazalaitės legendos**. Jos turėtų būti vaikams skaityti gražiai išleistos ir jiems rekomenduotinos. Jos mūsų paaugusį vaiką suprantamoj formoj ir patraukliai supažindins su dabartine Tėvyne, su ten likusiais tautiečiais.

Toliau, šiandien mūsų pabėgėlių vaikas, su nežymia išimtim, yra gerai aprūpintas ta prasme, kad yra sotus, gerai apsivilkęs, šio krašto gerybių turi pakankamai, net per daug. Bendraują su kaimynų, su mokyklos vaikais, turi tą patį, ką ir anie. **Jo amžiaus nuotaika šviesi ir giedri**. Tėvynės nematęs, jos nepažindamas, **jis negali jos ilgėtis**, dėl jos likimo sielotis, nusiminęs būti.

Todėl ar nėra didžiausias pedagoginis nenuoseklumas vaikui duodami skaitymai, dažniausiai poezijos formoj, nuolat aptinkami vaikų knygėlėse, laikraštėliuose, kur vaikas skundžiasi esąs begalo nelaimingas, vos rytą nubudęs, jau nusiminęs, jam esą liūdna ir graudu, kad jis ne Tėvyneje, bet svetur esąs: "švelnios" (? U.J.) ašarėtos byrančios". Vesk, mamytė, vesk namo, čia galvelė, kaip akmuo" ... ir panašiai, ir panašiai.

Nemėgsta vaikai šitokių skaitymų: svetima, nesuprantama, nuobodu, neidomu. Gal ir gerai, kad nemėgsta. Juk šitoksai įtaigojimas yra vaiko supainiojimas logiškai samprotauti, pažinti, teisingai dalykus vertinti. **Yra mokymas gražybės formoj sakyti netiesą**, mokymas fariziejiško patriotiškumo, nežiūrint rašytojų, auklėtojų geriausiu intencijų! Pedagoginio nuoseklumo nebojimas, su vaiko psichologija nesiskaitymas duoda visai išvirkščias pasekmes, priešingus rezultatus.

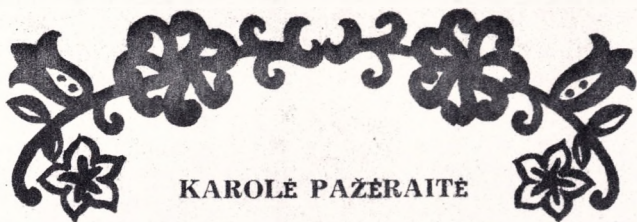
Pedagoginiai nuosekliai išeinant, dėl mūsų ir

paties vaiko tragiškosios padėties natūraliai liūdėti negalint, rėdykim jam, kaip jo tėvai, jo artimiausieji liūdi, savo nedalią išgyvena: netekę savo artimųjų, tėvynės, savų namų. Kaip jie kenčia nuolatinį, niekad neapleidžiantį liūdėsį, gailesingą ilgėsį savojo krašto, savųjų. Tėvyneje likusiųjų, išblaškytųjų, nukankintų. Kad jų tėvai ir kiti tautiečiai nebegali būti tuo, kuo yra buvę — **laisvais savojo krašto piliečiais**. Kad jų tėvai ir kiti tautiečiai nebegali būti tuo, kuo būtų savo Tėvyneje, kuo turėtų būti, kam buvo pasituošę. Ir panašiai ir panašiai.

Vaikui parodant tikrą gyvenimą, teisingai, jis įgauna daugiau supratimo, plačiau gali orientuotis, samprotauti. Augesniui vaikui tinka geriau iš literatūros, poezijos lengvesni paskaitymai apie mūsų tautos pasisventėlius, kovas, aukojimąsi. Jaunesniui tokios temos, kad jo galėtų būti suprastos, turi būti labai atsargiai parenkamos, pritaikomos.

Torino saleziečių auklėtiniai su sol. Bičkienė.

KAROLĖ PAŽERAITE

Drezdeno tragedija

(Fragmentas iš romano "Svetimi Vėjai")

Auksė sėdėjo prie besikūrenančios krosnies ir garsiai mokėsi eilėraščio, kurį turės deklamuoti stovykloje 16 Vasario proga. Liūda, lopydama drabužius, ūmai krūptelėjo. Sieninio laikrodžio durelėse pasirodė medinė gegutė ir išukavo šeštą valandą vakaro.

...Ten, prie Nemuno, josios tėviškės pušynėly margaplunksnė gegutė gaudžiai kukavo, kol abiem seserim išukavo skirtingus kelius. Vienai išukavo kelionę į rytus, o kitai į vakarus. O tada jiedviem atrodė, kad gegužė laimę buria. Ir jos juokės trykštančios sveikata jaunystės juoku. Jas džiugino geltonų lubinų kvapas, kiek aštrokas, bet mielas. O rožine migla aptraukti grikių laukai... Rausvus grikių pumpurų besmatant saulę praskleidžia, tarytum balta grietinė aplieja laukus... Miela žengti tėvų ir protėvių išmintu keliu. Įkaitintas smėlis degina basas kojas. Birželio saulė Dainavos krašte nejuokais kaitina. Bet ji nebijo kaitros. Gal tik Monė, retai belankanti tėviškę, pabugo. Tačiau jiedviejų pašlaitės beržas laukia. Jis atgaivins sula, kuri skanesnė už midų...

Laikrodžio durelės seniai užsidarė, aklinaai uždarydamos praeities burtus. Liūda perbraukė ranką per kaktą. Auksutė... Gerai, kad ji jos rūšių rejskaito.

— Laikas mudviem eiti valgyklon, — tarė ji mergaitei, atidėjusi į šalį siuvinį.

Mergaitė pasiraivė. Ir pasilenkusi ištraukė iš medinės dėžės pora eglės kankorėžių ir sviedė besikūrenančion krosnin. Pasigirdo sausų buzulių spragsėjimas ir kambarys pakvipo mišku.

— O gal šiandie neitume? Taip gera čia prie krosnies, tetule, o lauke lyja.

— Gerai, Auksute, neikimo. Geriau pakepsiu blynėlių.

Liūda, besileisdama laiptais, susidūrė su grįžtančia iš miesto Jone. Ji buvo išbalusi, kažko susijaudinusi.

— Kas įvyko? — susirūpino Liūda.

— Eiva į mano kambarį, tai papasakosiu.

Ir ji pravėrė savo kambario duris, kurios buvo lygiai priešais medinius, siaurus laiptus.

Jonės kambarys buvo beveik Liūdės kamba-

rio kopija. Toks pat ant sienos kabojo laikrodinis su gegute, tokia pat baltai užklota lova su patalais, toks pat raudono medžio staliukas su minkštom raudonu aksomu dengtom kėdėm, panaši komoda, tik vieton antros lovos, stovėjo šimtametė raudonu pliušu dengta, sofikutė. Tokia pat Kančia kabojo virš lovos, tik kitos graviūros puošė baltas sienas.

Jonė nerviškai nusivilko drėgną apsiaustą ir pakabino ant duryse įkaltos vinies. Liūda rūpestingai jį nukabino ir, užmovusi jį ant medinės pakabos, vėl jį pakorė.

— Liūdnos naujienos iš Drezdeno, — pradėjo Jonė pasakoti. — Atvyko iš ten viena vienuolė į Šv. Valburgos vienuolyną ir pranešė poniai Gerulienei, kad Danutė pereitais metais vasario 13 dieną žuvo bombardavimo metu Drezdene. Ji buvo pasislėpusi rūsy, drauge su vienuoliais. Visų jų kūnai nuo sprognusios oro torpedos buvo rasti pajuodę. Nebegalima buvo jų atpažinti. Danutę Gerulytę vienuolės atpažino iš jos laikrodžio ir rankinuko su dokumentais... Vargšėlė, vos tik sugrįžo iš Eichstätto, aprūpinusi savo brolio šeimą, ir tą pačią naktį žuvo. Aš tai jaučiau, o prieš pusmetį susapnavau tokį sapną. Lyg prieina prie manęs pajuodusiu veidu Danutė ir nusimynusi sako, kad jos brolis generolas Sibire numirė. O paskui, žiūrėdama į mane liūdnomis akimis, tarė: "Tai dabar jau sudie, brangioji". Ir ji mane pabučiavo, atsisveikindama. Aš gi, pro ašaras, sušnibždėjau: "Būk laiminga per amžius, Danute".

Jonė verkė pasakodama.

— Tokia kilni asmenybė, tokia patriotė... Kaip liūdna, kad žuvo... Tiek nenaudingų žmonių išliko gyvų, o ji, tokia reikalinga Lietuvai, ir žuvo... — apgailestavo Liūda, ir jos rudose akyse žybtelėjo ašaros.

Vingėlaitė kėdėje išsitiesė, nusišluostė baltą nosinę akis. Nauja mintis jos galvoje blykstelė-

Pavasarijant...

jo, ir ji su apgailestavimu atsiduso: "Dieve, kodėl kiekvieną mano gilaus jausmo pasireiškimą nustelbia šaltas protavimas?"

— Taip mum atrodo, Liūda, nes mes esam labai netobulos ir Dievo surėdymas mūsų protui neprieinamas. Ir iš tikro, sunku suprasti Dievo Apvaizdą... Ar tu žinai, kad tuo pat metu ten, Drezdene, žuvo lietuviškoji Mata Hari? Taip, aš ją pažinojau. Tai buvo Ina Tirkšlienė. Kai aš dirbau bolševikmečio metu komisarijate, pas mus atėjo tarnauti kukli moteris, rimtu veidu, visą laiką tylinti. Jos vyras buvo Lietuvos karininkas. Ji pati kilusi iš inteligentiškos šeimos. Ji tuoj pareiškė mane pažįstanti, nes mačiusi mane majoro Daunio šeimoj. Man ji pasirodė keista. Toks gražus veidas, o juodos akys žiūri į žmogų žiauriu žvilgsniu. Pasiteiravau pas Dauniene. O ji mane tuoj įspėjo: "Tik tu saugokis tos moters. Ji Smetonos laikais tarnavo saugume ir sekė kariškius - voldemarininkus. Kuris tik pasirodė jai neištikimas Smetonai, tuoj ji įduodavo saugumui. Tai sugadinta moteris. Atrodo, kad ji šnipinėjo be vyro žinios. Ir dabar ji įtariama dirbanti sovietų saugume"... Aš, žinoma, tuoj įspėjau savo bendradarbius, ir mes jos

saugojomės... Staiga karas. Rusai ir kiti sovietiskieji pataikūnai pabėgo Rusijon. Mes visi džiaugemės, žiūrėdami į trispalves, plėvėsujančias prie mūsų įstaigos ir kitų namų. O Ina blaškėsi, kažko nerami, ir jos baugūs vyzdžiai šokinėjo. "Mano vyras, mano vyras, aš nežinau kur jis, — teisinosi mums. — Ir aš neturiu pinigų. Man reikia jo ieškoti". Tada mes susidėję davėm jai kiek pinigų. Tegu tik ji ieško savo vyro. Ji tuoj išgaravo. Paskui teko nugirsti, kad ją vokiečiai, kaip bolševikų šnipę, sušaudė. Bet tai buvo melaginga žinia. Viena dieną išgirdau, kad ji gyva ir dirba, kaip kalinė, kalėjimo raštinėje. O po metų pamačiau ją iškilmingai, kaip kokią gulbę, plaukiančią teatro foje su savo vyru ir kokių penkių metų dukrele. Didesnės idilijos negalėjo būti. Pavyzdinga, švelni šeima. Su manim buvusi draugė, aktyvistų fronto narė Elė, pasižiūrėjusi į ją, tik sukando dantis piktai. "Ji įkūso rezistencinės literatūros į savo giminitės rankinuką, kai ji buvo trumpam išėjusi iš kambario, kuriame buvo daugiau svečių", — pradėjo ji man pasakoti. — Tuoj pat iš jų tarpo prisistatė du gestapininkai, ir prie sugrįžusios Inos giminitės akių patikrinę jos rankinuką, ją suareštavo. Kalėjime ją baisiai kankino. Pakabinu nuogą ant balkio žemyn galva ir leido adatas į panages... Tai baisi gyvatė, ta Ina". Mudvi parodėm Iną vienam frontininkui. Tas pažadėjo pasirūpinti, kad ji nebekenktų tautiečiams. Tačiau niekas jos nesutvarkė. Bolševikam antrą kartą Lietuvą okupuojant, ji atsidūrė su savo šeima Drezdene. O ten, tą baisią naktį, kada žuvo mūsų kilnioji Danutė, amerikona pylė iš lėktuvų į gatves fosforą, nuo kurio nebuvo niekam išsigelbėjimo. Ina norėjo su šeima iš miesto pabėgti į laukus. Tik ūmai jos dukrelės drabužiai nuo fosforo užsidegė. Motina metėsi ją gelbėti. Ir abi žuvo liepsnose. Tai baisi moteris, daug žmonių pražudžiusi ir pati gavusi užpelnytą mirtį. O po mirties gal dar didesnes kančias patyrė... Bet mums tik taip atrodo. Mes nežinom Dievo valios... Gal tas vienas nuoširdus momentas — beatodairiškas dukrelės gelbėjimas — jos sielą nuo pragaro kančių paliausavo.

— Tu taip manai? — bandė pasipriešinti Liūda. — Ar nemanai, kad tai sunkiai derinasi su Dievo teisingumu? Argi gali būti, kad Danutė, visą savo amžių gyvenusi ir dirbusi artimųjų gerovei ir, kaip žurnalistė, tarnavusi Lietuvai, gautų tą patį atpildą Anapus, kaip toji gyvatiškoji Ina? Man sunku suderinti Danutės mirtį su Inos mirtimi, tą pačią naktį, beveik tose pačiose apystovose, taip, kaip sunku suderinti įkūnytą kilnumą su žiauria klasta...

— Ogi, ar abipus prikaltos prie kryžiaus pasaulio Išganytojo, ar nebuvo prikalti du latrai? — vienu kirčiu atrėžė Jonė, kuriuo tarytum perkirto susinarpliojusius draugės galvoje minties gijų mazgus.

Nijolė Lipčiūtė. Poza iš stilizuoto lietuviško šokio "Mane motulė barė". Nijolė studijuoja biologijos mokslus Čikagos universitete. Lanke baletu studiją ir šoko "Corps de Ballet" su Stone-Camryn Ballet Co. Apsirengusi zanavykių krašto tautiniais drabužiais austais A. Tamošaitienės.

Tavo kūdikis

Kiekviena motina privalo turėti bendrą supratimą aipe normalų kūdikio augimą ir išsivystymą.

Žmogus auga nuo gimimo iki pilno subrendimo, bet greito augimo periodai yra ryškūs du — pirmais metais ir brendimo metais.

Naujagimio pirmosios keturios savaitės yra labai svarbios: šiuo metu kūdikis prisitaiko prie visiškai naujos aplinkumos — išorinio pasaulio. Pirmąsias 3-4 dienas naujagimio svoris krenta iki 10%. Nuo 5 dienos jis pradeda priaugti ir apie 10-14 dieną dauguma naujagimių jau atgauna savo gimimo svorį. Krūtimi maitinami kūdikiai iš pradžių priauga lėčiau, bet tas nereikia, kad ji reiktų maitinti karvės pienu. Vėliau susitvarkius krūtimis motinos pieno niekas pilnai negali atstoti. Jau gamta taip sutvarkė, kad kiekvienas gyvis geriausiai auga ant savo kilmės pieno. Todėl ir visos kūdikių dirbtinos "formulės" yra sukonsultuotos kiek galima panašiau į motinos pieną.

Naujagimis turi stiprų alkio jautimą ir visur ieško su lūpomis bei liežuviu pieno. Šis žindymo refleksas yra jau gimęs. Kūdikio odelė yra padengta "vašku" ir pūkeliais, kurie laike pirmos antros savaitės nusišeria. Naujagimiai taip pat gali turėti mažus kapiliarinius išsiplėtimus — mėlynas dėmes (daug rūpesčio motinoms sudarančias) ant sprando, nosies, kaktos bei akių vokų, kurios laike metų paprastai visiškai išnyksta ir tik labai retais atsitikimais reikalauja gydymo. Galvutė gali būti padengta storais juo-

Liūda susimąsčiusi žvilgterėjo į kabančią ant sienos Kančią.

— Ir vienam iš tų dviejų latrų paskutiniu momentu Kristus pažadėjo dangų... — papildė Liūda.

Jonė automatiškai suko savo pirštais mėlyno magstuko sagą. Tai buvo ženklas, kad ji ieško išeities taško. Pagaliau ji nuvargusiu balsu tarė:

— Mes gi, pagaliau, nežinom tolimesnės jos sielos evoliucijos Vokietijoje. Gal ji apgailestavo savo niekšiškus darbus ir visiškai pasikeitė. Gal toji fosforo ugnis apšvarino jos kūną, o siela, per atgailą, jau anksčiau buvo apsivaliusi. Ji buvo didelė materialistė. Šnipinėjo, nes norėjo susikrauti turtą. Tas turtas žuvo. Ir tai gal ją paskatino pagalvoti apie amžiną nežūstantį turtą. O progu apie tai pasvarstyti ji turėjo nemaža, nes ir ji, kaip ir mes, nevieną kartą buvo atsidūrusi mirties pavojuje... Mes nieko nežinom ir neturim teisės jos smerkti. Tik vienas Dievas jos bylą žino ir ją išspręs pagal savo amžinus teisingumo ir gailėstingumo dėsnius, kurie mums, nuodėmės apsunkintiems, sunkiai suprantami.

Dr. Aldona Užupienė - Statkevičiūtė.
/ Žiūr. aprašymą 22 psl. /.

dais plaukais, kurie vėliau nuslenka, ar būt visai be plaukų, bet tas visai neturi reikšmės ateities plaukų spalvai, kiekiui ar struktūrai. Naujagimio veidas yra apvalus, nes apatinis žandikaulis mažiau išsivystęs už viršutinį, bet jis gali būti ir nesimetringas pirmas dvi savaites dėl buvusios kūdikio padėties gimdoje.

Visiška tyła kūdikio kambarį nereikalinga, nes jo ausytės dar yra pilnos gleivių, kurios jį kuriam laikui apkurtina. Akutės nekoordinuoja akies judesių ir vaikutis net keletą mėnesių gali atrodyti žvairas. Jis reaguoja į stiprią šviesą, bet tikrą matymą įgauna vėliau. Ašaros atsiranda tik po keletos savaitių. Liežuviu raikštelis yra trumpas ir įtemptas, bet tik labai retais atsitikimais reikalauja perpiovimo ir normaliai žindymui neturi reikšmės. Kūdikio krūtinė apvali, pilvukas išsikišęs, nes pilvo muskulai dar silpni. Bambutė nukrenta į 6-10 dieną, bet ji reikalinga dar savaitės - kitos priežiūros. Jei bambutė nenukrenta laike 10 dienų reikia pranešti gydytojui, kad išvengus galimo kraujo užkrėtimo. Bambutės kylanos yra gan dažnos, kurios tinkamai ir laiku sutvarsčius susitvarko. Taip labai buvęs madoje šioj šaly berniukų "apipiaustymas" jau nustoja savo reikšmės, nes tik labai mažam kiekiui berniukų tai tikrai yra reikalinga.

Laike pirmųjų dienų abiejų lyčių kūdikių krūtys gali sutinti ir rodyti "raganos pieno" žymių. Tai yra dar dėl motinos harmonų kūdikio kraujuje ir tas savaime susitvarko, tik nereikia jokių spaudymų, kad neįnešti infekcijos. Dėl tos pat priežasties mergaitės gali rodyti šiek tiek kraujo iš vaginos. Naujagimis dažniausiai jau gali pakelti ar pasukti galvutę paguldytas ant pilviuko ir retai jis dėl to pats uždustų, bet vis-

Jis šokdina mamą...

tik laike pirmųjų savaitių be priežiūros geriau kūdikį nepalikti gulintį ant pilvo, nevartoti jokios pagalvės ir guldyti ant kietesnio čiužinio.

Motina taip pat turi žinoti, kad dėl silpnesnės kraujotakos cirkuliacijos kūdikio rankytės ir kojytės bus visuomet šaltesnės ir nėra reikalo vaiką „aptutoti“, kad jo neperšaldžius.

Kūdikis nuo 1 iki 24 mėnesių. Šiuo laikotarpiu kūdikis auga labai greitai, nors vis mažėjant spartai. Svoris per pirmus tris mėnesius auga apie 1 unciją per dieną, vėliau mažiau ir apie 5 mėn. kūdikis sveria dvigubą gimimo svorį. Apie metus laiko — trigubą ir 2-2½ metų — keturgubą. Bet motina tegu nelaukia, kad svoris augtų visą laiką po unciją per dieną — tai tik per pirmus 3 mėnesius, vėliau kūdikio apetitas ir svoris ne taip greit auga ir nėra reikalo normalų kūdikį versti valgyti daugiau negu jis nori. Iki 9 mėn. poodiniai riebalukai auga sparčiau ir vaikutis būna su „raikščiukais“, vėliau jie mažėja.

Ūgis gimus apie 50 cm., per tris mėn. padidėja 20%, metų laike 50% (75 cm) ir dviejų metų 75%. Padvigubina ūgį tik 4 metų būdamas. Galvutės apimtis smarkiai didėja pirmais metais, nes auga smegenys. Gimus — 35 cm., trijų mėn. padidėja 17%, 6 mėn. 25% ir vienu metų 33%, 6 metų 50% — galvutės apimtis 52½ cm. Galvutės ir krūtinės apimtis pirmais metais lygi, vėliau krūtinė didėja sparčiau.

Smarkus kūdikio augimas pirmais metais ir didelio kiekio visų rūšių vitaminų, ypač A, C, D. Taip pat ir didelio kiekio vandens: pirmas savaitės 75cc per svarą kūno svorio, vėliau 55-60 cc. ir gale pirmų metų tik 45cc per svarą kūno svorio. Apie 3 mėn. jau reikia duoti kūdikiui pusiau tirštą ir vėliau tirštą ar minkštą maistą. Kūdikis reikalauja daug kantrybės išmokyti su šaukščiuku valgyti, nes jis turi išmokyti ryti kie-

tesnį maistą ir dažnai pradžioj vieton nurijus, jis jį išspjaus.

Dantukai pasirodo apie 6 mėn., dažniausiai apatiniai viduriniai: 16 dantukų išsikala laike 6-18 mėn., kiti 4 pieniniai vėliau. Šiuo laikotarpiu kūdikis yra labai neatsparus kvėpavimo takų sutrikimams ir jei kūdikis neramus (nors dantukų dygimas gali būti kartais skausmingas) labai neatsargu tai priskirti tik dantukams, kad nepraleidus gerklės ar kitokių kvėpavimo takų uždegimo. Šiuo laikotarpiu kalkėja ir nuolatiniai būsimieji dantys, už tai labai svarbu tinkamas maistas ir vitaminai.

Akys pradžioj gal neskiria spalvų, bet jau mato.

Gerklė ir nosies latakai maži ir kūdikis savo nosytę dažnai išsivalo čiaudėdamas, kas nebūtinai turi būti slogos pradžia. Kūdikis jau skiria saldų, rugštų, šaltą, karštą, ir jo maistas jau turi būti pritaikytas.

Slapumo pulsę reikia pradėti pratinti „prie tvarkos“ ne anksčiau kaip po metų ir apie 2-2½ metų vaikas jau turi ją kontroliuoti. Viduriukus kontroliuoti galima pratinti jau nuo 8-9 mėn. ar anksčiau, kai tik vaikas jau gerai sėdi.

Galvutę kniūbščias vaikas jau pradeda kelti pirmą savo amžiaus mėnesį, su pagalba sėdi 3-4 mėn. ir 7 mėn. pats atsisėda. 8-9 mėn. stovi prilaikomas, 10-14 mėn. vienas stovi. 9-10 mėn. reploja. Jei gerai stovi, tai tuoj pradeda ir vaikščioti tarp 10-15 mėn. Pirmiausiai eina plačiai kojas dėdamas, pirštai į lauką. Kūdikio batai turi būti pakankamai ilgi, ½ colio ilgiau nei didysis pirštas, kietais stipriais padais ir laiku pakeičiami didesniais.

Kūdikio judesių, socialiniai, žaidimo ir kalbos pasireiškimai pirmais 2 metais

1 mėn. Reaguoja bendrai į jaudinimą, laiko smakrą kniūpščias, fiksuoja akis ant daikto, seka asmenį, verkia dėl nemalonumo.

2 mėn. Kniūpščias pakelia krūtinę, akys seka slenkantį daiktą, nusuka galvą nuo šviesos, šypso, klausosi balso, vograuja.

3 mėn. Gerai laiko galvą, siekia, moja žaislui, klausosi muzikos, skiria motiną, sako „aah, ugh“.

4 mėn. Spiria kojytėmis, sėdi prilaikomas, siekia barškutį, liečia suaugusio ranką, kiša ranką į burną, žaidžia su savo rankomis, garsiais juokiasi.

6 mėn. Paremtas sėdi, rangosi jei kniūpščias, griebia ir laiko judantį žaislą, kiša žaislą į burną, pažįsta svetimą, džiaugiasi veidrodžiu, „plepa“ asmeniui.

8 mėn. Verčiasi, vienas sėdi, stovi su pagalba, mėgsta aisti, perkelia žaislus iš rankos į ranką, suranda kai žaislas nupuola, žaidžia kojų pirštais, iškečia rankutes pasitinkant, šaukia kad atkreiptų dėmesį, traukia plaukus, praktikuoja priebalses.

Asmeninė higiena

Higiena yra mokslas, kuris rūpinasi geros sveikatos išlaikymu, bei nusilpusios pagerinimu. Sveikata yra fizinių, protinių bei dvasinių veiksmų koordinacija, pajėgianti darniai prisiderinti prie aplinkos.

Sveikas žmogus turi gerą savijautą, dirba su entuziazmu ir produktingai, visuomet linksmas nusiteikęs, turi sveiką savimi pasitikėjimą — nei nepervertina, nei nedavertina savo tikrosios vertės. Jis pajėgia save suvaldyti, nėra varginamas nei ligos nei kitų svarbesnių fizinių bei dvasinių varžtų. Jis drąsiai žvelgia į gyvenimo realybę, ją supranta tokią kokia ji yra: pajėgia priimti gyvenimo sunkumus bei semtis iš jo džiaugsmo. Dienos darbai palydimi sveiko nuovargio, o nesutrukdytas nakties poilsis atgaivina sekančią dieną.

Atrodo, kiekvienai iš mūsų suprantama, kaip augštas sveikatos lygis yra svarbus ne tik pelnyti pragyvenimą, bet ir atlikti pareigas prieš Dievą, šeimą, tautą, visuomenę ir save. Kūnas su dvasinėmis ir fizinėmis ypatybėmis yra Dievo dovana ir todėl mes turime jausti pareigą jį prižiūrėti, kad jis nebūtų skriaudžiamas. Žmogus tegali tik tiek duoti kiek jis pats turi. Netekimas sveikatos atneša šeimai didelių ir materialinių ir moralinių nuostolių. Nors ir kaip dvasiniai stipri tauta, negalės išsilaikyti, jei ji bus fiziniai neatspari. Betkokia bendruomenė pajus našta žymiai pasunkėjus, jei joje didesnis skaičius sveikų individų bus pakeistas ligoniais.

Sveikatos išlaikymas priklauso nuo: aprangos — rūbų bei avalynės, odos priežiūros, burnos bei dantų priežiūros, mitybos, pašalinimo suvartotų medžiagų, kūno laikysenos, oro, poilsio bei reakcijos ir miego.

Rūbai. Iš rūbų pažinsi žmogų — jo charak-

10 mėn. Stovi prilaikomas, rėplioja, apeina kliūtis, rodo su smiliu, žaidžia "slėpkis", moja "ata", išreiškia džiaugsmą, pažįsta savo vardą ir žaislą, pasikelia ant rankų ir kojų pirštų.

12 mėn. Vedamas eina, keliauja prisilaikydamas baldų, išardo žaislus, pastebi kitus kūdikius, kartoja žodžius, pažįsta garsus ir klauso "ne-ne", traukia suaugusius žaisti.

15 mėn. Stovi ir vaikšto vienas, lipa laiptais, atidaro dėžes, kiša pirštus į skylės, rašo su pašėliu, pažįsta daiktus ir nuotraukas, reaguoja į pažįstamus sakinius.

18 mėn. Bėga, kiša bloką į skylę, išvarto stalčius ir baldus, siekia pagalbos bėdoje, vartoja daiktavardžius.

21 mėn. Lipa ant baldų, šokinėja, išvarto daugiau, paklauso paprastų įsakymų, vartoja veiksmavardžius.

Konstancija Lelešiūtė, baigusi Toronto St. Michael's gailestingųjų seserų mokyklą, dirbuojasi gailestingosios sesers pareigose vietos ligoninėse.

terį, gyvenimo būdą, nusiteikimą ir kita. Rūbai reikalingi apsisaugoti nuo mums nepalankios temperatūros — šalčio, karščio, drėgmės, insektų. Rengdamiesi žiūrime etikos dėsnių. Bendrai žmogus, o ypač mes moterys, norime gražiai skoningai ir švariai apsirengti. Mes jaučiamės geriau, mūsų nuotaika yra pakilesnė.

Pritaikykite rūbus vietai, laikui, sezonui ir savo amžiui. Labai svarbu, kad rūbų medžiaga sugertų prakaituojančios odos drėgmę. Mes visuomet prakaituojame, nors to ir nepastebime. Medvilnė, linas geriausiai nešiojama medžiaga, ypač apatiniams rūbams. Apranga turi būti pakankamai laisva, kad nekliudytų mūsų judėsių ir kraujo apytakos, tuo pačiu mūsų darbo našumo bei poilsio malonumo. Tiek apatiniai, tiek viršutiniai rūbai turi praleisti orą, kad oda galėtų laisvai kvėpuoti. Mes kvėpuojame ir oda, ne vien tik plaučiais. Nylonas, nors ir labai populiari, nepraleidžia nei oro, nei drėgmės nesugeria.

Rūbai turi būti švarūs. Apatinius rūbus keičiame du kartus savaitėje, o esant reikalui ir dažniau. Kojines mazgojame kasdien, nes prakaitas sukelia blogą kvapą ir erzina odą. Mūsų rūbai turi būti tvarkingi, nesuirę, suadėti, bet nesusegti spilkomis, išlyginti. Vos nusivilkę rūbus, nekabinkime tučtuojau spinton, bet leiskime jiems išsivėdinti atvirame ore. Išigykite praktiškus, lengvai skalbiamus rūbus kiekvienos dienos nešiojimui. Stenkimės laikyti rūbus laisvai sukabintus spintoje. Atrinkime rečiau nešiojamus ir laikykime juos atskirai, kad būtų lengviau palaikyti tvarką. Užtrauktukus bei sagas užsekime ir sukabinkime ant medinių pakabukų, kad rūbas neprarastų formos. Protin-

KOTRYNA GRIGAITYTĖ
LIETUVOS MIŠKŲ ŽIBUTEI

**Iš kraujo lašelio pražyduš
Melsva ašarėlė miške,
Pro saulėje tviskantį skydą
Pavasarij sveikinti čia.**

**Viena tu tik laisve alsuoji
Mūs žemėj perdėm pavergtoj.
Priglaus samanotasis guolis
Kitus mano brolius rytoj.**

**Vis kraujo lašely žydėsi
Kol saulė tave pamatys,
Žaliųjų mūs girių pavėsy
Melsva ašarėlė melsvam lūkesy...
(Iš "Širdis Pergamente")**

ga moteris niekada nežiūri į rūbų kiekybę, bet kokybę. Nepirkime ekstravagantiškų rūbų, kurių po pusės metų nedrįsime užsidėti ir neruosimės, kad nėra kuo apsirengti, nors rūbų bus pilna spinta.

Avalynė bei kojų priežiūra. Niekas taip nevargina mūsų kaip nepatogi, kojai nepritaikinta avalynė. Kojų apsaugai avėkime batus, kurie netik yra gražūs, bet ir turi normalią formą ir būtų tinkamai pririnkti kojai. Nei per ilgi, nei per trumpi, pakankamai platūs, lankstūs ir stiprūs išlaikyti kūno svoriui. Kulniukas maždaug nuo vieno iki pusantro colio augštumo. Tai tinka bet kokiai avalynei tiek gatvėje tiek darbe bei namuose. Žinoma, per trumpą laiką

augšti kulniukai mums nepakenks. Geriausia yra guminiai kulniukai, bet tik ne pūstos gumos (foam-rubber), kurie yra perminkšti ir neduoda atsparumo.

Nuavusios batus išvėdinkime ir kurpalėlio (shoe tree) pagalba sugrąžinkime jiems formą. Jie ilgiau išsilaikys patvaresni ir gražesni.

Kojas mazgokime kas vakarą su šiltu vandeniu ir muilu. Pavargusios kojos atsigavins mazgojant jas pakaitomis karštu (atsargiai — nenušplikinkime!) ir šaltu vandeniu. Tada smarkiai jas masažuokime stipriai braukiant augštin. (Betkurią kūno dalį masažuokime širdies link).

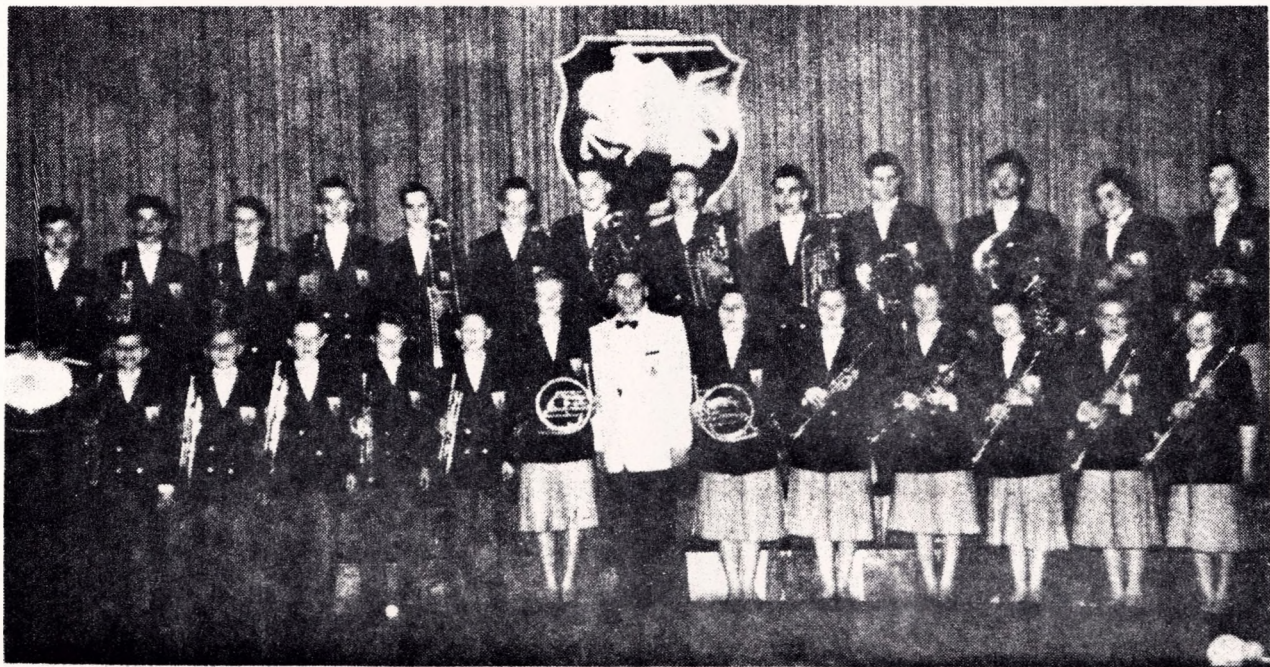
Kojų prakaitavimas yra silpnos sveikatos ir nerviškumo pažymys. Smarkiai prakaituojančias kojas patariama mazgoti du kartus dienoje, vartoti kojų pudrą. Patartina nešioti šilkinės ar medvilnines kojines.

Nuospaudos yra sukiėtėjusi oda nuo perankštų batų. Pabandykime jas pašalinti patikimomis reklamuojamomis priemonėmis. Jei nepasiseka kreipkimės į chiropodistą.

Prasikišę prie nykščio kauliukai paprastai gaunasi nuo per trumpų, smailių batų. Sąnarys iškreipiamas iš vietos, jis padidėja ir gaunamas uždegimas. Pašalinamas tik chirurgijos pagalba.

Dėl blogai pritaikintų batų bei per trumpų kojinių ir apvalaus nagų kirpimo — nagas įauga, pirštą skauda, jis gauna uždegimą — reikalinga šauktis chirurgo. Kojų nagus visuomet kirpk tik tiesia linija ir nekirpk per daug trumpai.

Kojų grybelis yra infekcija tarpupirštyje ir po pirštais. Oda suminkštėja ir lupasi. Dažniausia užsikrečiama vasarvietėse, maudymosi baseinuose. Nors ir labai yra sveika vaikščioti basai, bet venki tai nežinomose vietose.

Toronto Prisikėlimo parapijos orkestras. Trečdalis orkestrantų yra mergaitės.

IGIMTI IR PAVELDĖTI KŪNO TRŪKUMAI

Kai gimsta kūdikis, kiekvieno tėvo ir motinos pirmasis klausimas yra: "Ar jis normalus, ar sveikas?" Nuo neatmenamų laikų žmogus nori "būti normalus", t.y. atrodyti taip pat kaip dauguma visų kitų aplinkui jį atrodo. Tas noras visada buvo ir bus stiprus, nors motyvai tam norui paremti keitėsi ir keičiasi kartu su bendruomenės nuomone ir viešąja morale.

Senovės spartiečiai žudydavo apsigimusius kūdikius mesdami juos nuo uolų, kad bendruomenė neturėtų paliegsių, negalinčių savęs ir savo šeimų aprūpinti narių ir karui netinkamų kareivių. Kitos tautos įvairiais laikais toleravo bendruomenės ir šeimos narius su įgimtais trūkumais tik tiek, kad jų nežudė, bet ir jais nesirūpino: leido jiems klajoti, išmaldų prašyti, arba dar mažus parduodavo keliaujantiems cirkams.

Įvairiais laikais buvo ir įvairūs aiškinimai kaip ir kodėl žmonės gimsta su visokiais kūno trūkumais. Prieš 2000 metų romėnų pažiūra aiškinama Plinijaus raštuose: "gamta sukuria apsigimėlius, kad mus stebintų ir save palinksminėtų". Viduramžiais ir iki 18 šimtmečio vyravo nuomonė, kad demonai, raganos ir laumės galėdavo moteris neštumo ar gimdymo metu apkerėti ir visokius apsigimimus nulemti. Lietuvių liaudies pasakose dažnai minimos laumės, raganos ir burtai, nulemiant gimstančio vaiko išvaizdą ir jo laukiančius pasisėkimus arba nelaimes.

Biologijos ir jai artimų mokslo šakų darbininkai mėgina rasti priežastis, sukeliančias vienokius ar kitokius nenormalumus besivystančiame gemale. Įgimtas (congenitus) kūno ar proto trūkumas yra toks nenormalumas, kuris yra randamas pas naujagimį kūdikį. Įgimtas nenormalumas gali būti paveldėtas iš tėvo arba motinos, arba atsiradęs dėl nepalankių sąlygų, paveikusių motiną ar jos vaisių neštumo metu iki pat gimimo momento.

Pavaldumas (lot. hereditarius) yra sugebėjimas augančio vaisiaus ar jau gimusio kūdikio pakartoti ar išvystyti savo protevių ar tėvų charakteringus kūno ir proto požymius. Kai kurie paveldėti trūkumai yra pastebimi nuo pat kūdikio gimimo, bet yra ir tokių, kurie pasireiškia tik vaiko ar jaunuolio amžiuje. Genetikos įstatymams ir jų nukrypimams suprasti ir interpretuoti yra keleta metodų: 1. Stebėti nenormalius augalus, gyvulius ir žmones per ilgas generacijas. 2. Daryti bandymus laboratorijose su augalais ir gyvuliais ir prieitas išvadas analogiškai taikyti žmogui. 3. Rinkti statistikos duomenis stebint šeimas, nėščias moteris ir naujagimius kūdikius.

Biologijos mokslo šaka — eksperimentinė te-

ratogenesis, per paskutinius 50 m. padarė labai didelę pažangą šiuo klausimu. Eksperimentinių darbų išvados yra, kad aplinkos sąlygų pakeitimas sukelia apvaisintame gemale daug įvairių kūno trūkumų, net tokių, kurie seniau buvo skaitomi tik paveldėtais. Laboratoriniams tyrimams buvo ir yra naudojami įvairių rūšių gyvūnai. Populiariausi yra vaisinės muselės, pelės, žiurkės, jūros kiaulytės, triušiai, viščiukai. Dažnai bandymams vartojami apvaisinti paukščių kiaušiniai, įvairių žuvų ikrai, varlių ir kitų amfibijų kurkulai. Bandymų metu aplinkumos pakeitimas apvaisintam kiaušiniui daromas mechaniniu būdu: sukimas, vibracijos sukėlimas, padėties kaitaliojimas; temperatūros kaitaliojimas; cheminis veikimas — chemikalų išvirkštimas arba merkimas į įvairius cheminius skiedinius; peršvietimas roentgeno, ultra-violetiniais, radium ar kitais kosminiais spinduliais; operacijos būdu — besivystantis gemalas tam tikrose stadijose skeliamas pusiau įvairiomis kryptimis, dalis gemalo nuskeliama, perkeliama iš vienos gemalo dalies į kitą ir t.t. Kas bandy-

Remualda Buragarte, Trophagen School of Fashion studentė, ir vengrė Jean Imr Niujorke Waldorf Astoria modų ir tautinių rūbų pasirodyme. "Lietuvaitės nuotakos" tautinis rūbas laimejo 3-čią vietą iš 39 tautybių.

ELENA TUMIENĖ

GYVENIMO MENININKEI

(Satrijos Raganos 25-rių metų
mirties sukaktį minint)

Ir Tau gal, kaip mamatei, rojaus sodai
Vaidenosi tarp žilų alksnių ir žaliųjų ajerų,
Kai vakarais svajojai; kai tvenkinyje pilna
brangakmenių ir žvaigždžių...
Sakyk, bet ar Tau rodės,
Kad štai ateinanti karta jaunų, karštų širdžių,
Blaivių, kaip Tavo nuostabi Viktorė
(Argi kitaip galėtų būti? —
Jos dukterys Tavo minties ir rūpesčių ir
pastangų)
Sakys: Tu kylantis ir keliantis į augštumas
kalnų takelis,
Vilties pasiuntinys tarp pragarmių bedugnių
ir grumslėtų kauburių
Ir Tavo pavyzdys, lyg pilies kuorų ugnys
Nušvies ilgoj naktį jų kelią...
Jaunųjų širdyse gyvensi amžinai ir puoši jų
dalia,
Kaip puošia gintarą jame užmigusi muselė .

MANO MEILĖ

Mano meilė — žydėjimas vyšnių
Mano meilė — pavasario sniegas:
Štai būriai baltų nuotakų soduose krykščia...
Štai su snaigėm upeliais jau bėga...

Neprašyk anei žvilgsnio, nei šypsenų,
Nei naktų ilgesingų, bemielių —
Mano meilė — žydėjimas vyšnių,
Mano meilė — tai saulė ir sniegas.

mų metu daroma apvaisintam gemalui tiesioginiai, lygiai tą patį galima daryti netiesioginiai, t.y. veikiant motiną prieš nėštumą ar nėštumo metu. Pasiiekti rezultatai yra tikrai stebina, nes kuone visi įgimti ir paveldėti kūno nenormalumai, pasitaiką gyvulių pasaulyje, buvo pakartoti laboratorijose bandymų keliu. Žinoma, negalima visų laboratorijose gautų išvadų taikyti žmogui, bet palyginimo keliu galima daryti daug išvadų.

Čia neįmanoma išvardinti visų naudotų bandymų priemonių ir gautų prigimtų kūno trūkumų, bet dėl vaizdingumo noriu paminėti keletą.

Lyons ir Inkso penėjo vištas maistu, iš ku-

rio buvo pašalintas manganas; jų viščiukai turėjo mažas ir trumpas kojas ir nenormalius snapus. Panašias anomalijas gavo Romanoff ir Bauernfeind penėdami vištas maistu be vitamino B. Insulinas, hormonas, kuris normaliai randamas gyvulių ir žmogaus kūne, tvarko cukraus apykaitą organizme. Cukrinė liga — diabetas — pasireiškia, kai yra stoka insulino, ir jį tenka duoti injekcijomis tai ligai reguliuoti. Landauer (1945 ir 1947) ir Duraiswami (1951) švirkstė insuliną į perimus vištos kiaušinius. Išriedėję viščiukai turėjo visą eilę kaulų ir sąnarių anomalijų. Lichtenstein, Guest ir Warkany (1951) švirkstė insuliną nėščioms žurkėms. Jų gimę vaikai turėjo labai panašius trūkumus ir augščiau minėtų viščių.

Iš kitos pusės, to paties insulino stoka, atrodo, irgi turi lemiamos reikšmės. Yra gerai žinomas faktas, kad moterys, sergančios cukrine liga, dažnai turi sunkumo pastoti, o pastojusios pameta nėštumą apie 44%. Gydytojų stebėjimais paremta statistika rodo, kad diabetą turinčių motinų vaikai dažnai turi įvairius prigimtų apgamus, dideles galvas (hydrocephalus), širdies sklaidos trūkumus, stuburkaulio kaulų nenormalumus, kreivas kojas (clubfeet). Praeito karo metu Australijoje buvo epidemija tymų, vadinamų rubella (German measles). Gydytojas Gregg nustatė, kad moteris pirmaisi nėštumo mėnesiais sirgusi šiais tymais dažnai pagimdo kūdikį aklą ir su širdies yda. Blattner ir Williamson (1951) apkrėtė besivystančius viščiuko kiaušinius virusu (Newcastle disease), gavo viščiukus visai panašiai apakusius, kaip vaikai moterų, sirgusių rubella nėštumo metu. Prieš keletą metų buvo nustatyta, kad yra ryšys tarp vienos motinos infekcijos nėštumo pradžioje (Toxoplasmosis) ir vaiko protinio atsilikimo, vadinamas mongoloidine idiotija.

Dr. Mall daro išvadą, paremtą 100.000 nėštumų statistika, kad iš 132 laiku gimusių kūdikių vienas gimsta su kūno trūkumais. Kiti tyrinėtojai nustatė, kad galimybė kūdikiui gimti su kūno trūkumais yra maždaug ta pati pirmiems keturiems vienos šeimos vaikams, bet jau penktam vaikui ta galimybė staiga smarkiai padidėja, o septintas vaikas toje pat šeimoje jau turi dvigubai didesnę galimybę gimti su kūno trūkumais. Taip pat yra manoma, kad moteris virš 40 metų amžiaus gimdydama turi apie 3 kartus daugiau galimybių turėti nenormalų kūdikį, kaip moteris tarp 15-30 metų amžiaus.

Stebėjimų, tyrimų ir statistikos šviesoje atrodo, kad menkos vertės gemalas, vystydamasis geroje aplinkoje ir augštos kokybės gemalas, vystydamasis nepalankioje aplinkoje, gali išsivystyti su labai panašiais nenormalumais. Moteris, pagimdžiusi kūdikį su koku nors trūkumu, neturėtų jaustis kalta (o tas labai dažnai atsitinka) ir graužtis dėl to, o turėtų pasitarti su suprantančiu gydytoju.

ALRK Federacijos jubiliejinio kongreso, Moterų posėdžio rezoliucijų ištraukos

ALRK Federacijos Jubiliejinio Kongreso, Moterų posėdžio Rezoliucijų Komisija, išklausei ponios Keblinskienės paskaitos tema "Moters vaidmuo katalikiškoje akcijoje" ir kilusių šia tema diskusijų, nutarė paskelbti šias rezoliucijas.

Priešmokyklinio auklėjimo reikalu

Lietuvės katalikės moterys, suprasdamos ALRK Federacijos neįkainojamą svarbą šių dienų gyvenime, kreipiasi į ALRK Federaciją prašydamos aktyvios paramos moters lietuviškos dvasiniam gyvenime. Modernusis gyvenimas apkrovė ir perkrovė moters kasdienybę daugybe darbų ir pareigų, kurios dažnai žaloja jos religinius principus ir griauia lietuviškumo tradiciją. ALRK turėtų būti pasipirtimi ir atrama moteriai jos modernaus gyvenimo sąlygose. Iš ALRK moteris laukia moralinės paramos esant moteriai mažų vaikų motina. ALRK turėtų susirūpinti mažų priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimu, kuriuo čia

niekas nesirūpina. Vaikai iki 6 metų yra gatvės globoje, nes didelis skaičius moterų yra priverstos gyvenimo sąlygų išeiti iš darbo. ALRK savo sumanumu galėtų šią spragą užpildyti steigiant tinklą priešmokyklinio auklėjimo įstaigų bei vaikų namų.

Moteris motina padaro daug pedagoginių klaidų vaikų auklėjime, ne iš blogos valios, bet iš nežinojimo katalikiškojo auklėjimo principų. ALRK ruošiamos paskaitos auklėjimo klausimais, diskusijos, katalikiškųjų principų paremtų sistemų pavaizdavimas, padėtų moteriai motinai prisitaikyti prie modernaus gyvenimo sąlygų ir auklėti vaikus katalikiškos dvasioje. ALRK pareiga būtų propaguoti katalikiškąją moteriai skirtą spaudą, kaip žurnalą "Moteris", "Moterų Dirva" ir panašius.

Vasaros stovyklų steigimo reikalu

ALRK Federacija, kuri pradėjo stovyklų darbą su katalikišku jaunimu, turėtų tą dar-

bą plėsti, steigdama naujas jaunimo stovyklas ir ragindama jaunas mergaites vasaros metu burtis katalikiškų pedagogų globoje, kaip Putnam seselių stovyklose.

Liet. katalikės moterys laukia iš ALRK Fed. ir papročių pagerinimo, griežtai keliant lietuviškos moters gero elgesio reikalingumą, kovą su pletkais ir šmeižtais, kovą prieš nepadorumus vadinimuose ir viešose parengimuose, nesvarbu kieno vardu jie būtų ruošiami.

ALRK Federacija sudaro sąlygas jaunimo visuomeninei, kultūrinei bei meninei veiklai, teikdama progą jaunimui pasireikšti, ką turėtų visuomenė remti ir palaikyti.

ALRK Federacija skatina bendradarbiavimą tarp seniau atvykusių ir JAV gimusių lietuvių su naujai atvykusiais. Keliosdešimčių metų tarpas ir nežymūs papročių bei būdo skirtumai turėtų būti išlyginti abipusiu susipratimu ir artimo meile. Visuomeninė veikla turi visus lietuvius jungti bendram tikslui — Dievui ir tėvynei, o sugyvenimas turėtų remtis teisingumu ir švelnumu.

Lietuvių visuomenė turėtų

ALRK Moterų D-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyriaus, Toronte, valdyba. Iš kairės į dešinę: Augaitienė, O. Jonaitienė, pirm. R. Kulienė, sekr., Vaišvilienė, išd., S. Stonkienė, vicepirm.

jausti sau pareigą remti ALRK Federacijos kultūrinės pastangas pasiekti augštesnio kultūrinio lygio, skaitydama lietuviška katalikišką spaudą, remti lietuvių literatūrą, teatrą, dailę, dainą, koncertus ir įvairių kultūrinį lietuvių darbą.

Auklėjimo klausimu

Liet. Kat. moterys su širdgėla žiūri į mažamečių vaikų auklėjimą ir prašo įtakingesnes įstaigas — auklėjimo ir mokyklų komitetus susirūpinti mažų priešmokyklinio amžiaus vaikų priežiūra. Tas liečia vaikus tarp 3-6 metų amžiaus, kurių motinos gyvenimo sąlygų yra priverstos išeiti į darbą. Būtu pageidautinas vaikų namų tinklas, kuris galėtų priimti vaikus, šiaip paliekamus be jokios priežiūros. Esami vaikų darželiai — Kindergarten yra įsteigti didesnio amžiaus vaikams, tuo tarpu, kai maži vaikai yra palikti patys sau.

L.K. moterys su pasipiktinimu žiūri į mažamečių vaikų papročius, kaip mažamečių vaikų rūkymą, neleistinų filmų žiūrėjimą, netinkamų knygų skaitymą, bastymąsi vakarais gatvėse be priežiūros, ir kitus negeistinus reiškinius, kurie gadina vaikų charakterį ir pratina vaikus prie nusikaltimų. Jos kreipiasi į atsakingus valdžios atstovus prašydamos sustiprinti mažamečių vaikų priežiūrą, kovojant su netinkamu vaikų elgesiu. Mažamečių vaikų rūkymas turėtų būti įstatymu uždraustas, o jo vykdymą turėtų prižiūrėti mokykla ir visuomenė. Vaikams lankyti filmus turėtų būti uždėta cenzūra ir mažamečiai vaikai į nemoralinius filmus turėtų būti neleidžiami. Netinkama literatūra turėtų būti išbraukta iš jaunimui leidžiamų knygų eilių. Vaikų bastymasis po 9 valandos vakaro turėtų būti įstatymo tvarkomas, nes vėlyvas buvimas gatvėse ugdo chuliganizmą ir palaidumą.

Mokymo klausimai

L. K. moterys atkreipia dėmesį į paplitusią ir vis plintančią komunistinių idėjų bangą, kuri apima jaunimo mases. Per mokyklas ir universitetus jaunimui yra įtaigojamas komunizmas, kaip idėja atnešan-

Lietuvių tautiniai šokiai

Toronte jie pasirodė jau 1942 m., kai S. Pipiraitė - Tomaras, viešėdama čia, pamokino grupę čia augusių lietuvių, kurios per keletą metų pasirodavo scenoje.

1947-8 m., atvykstant tremtiniams iš Vokietijos — tautiniai šokiai įgavo stiprumo ir dažno pasirodymo. Pirmąja iniciatore bene buvo S. Sakalauskienė, paruošdama jaunučius scenai. 1949 m. atvyksta Torontan Albertina Ličkūnaitė ir netrukus perima Taut. Šokių Grupę iš J. Kvietytės ir L. Rocevičiaus. Nuo tada A. L., su trumpom pertraukom, vadovavo keturioms taut. šokių grupėms: augusio jaunimo, Maironio v. liet. mokyklos grupei, jūrų skautų ir bendrai lietuvių skautų grupei.

Per septynis metus, kaip gabi, uoli tolerantiška menininkė, A. Ličkūnaitė atliko didžiulį darbą tautinių šokių srity.

Truputis istorijos

Tai buvo 1940 m. lapkričio mėn. Vilniaus Filharmonijos Liaudies Ansambly, kai taut. šokiams vadovavo M. Baronaitė, kai A. Ličkūnaitė įstojo šokėja, o netrukus tapo vadovės pavaduotoja.

Vilniaus Liaudies Ansamblis 1940-41 m. laikotarpy išpildė kelis šimtus spektaklių visoje Lietuvoje — čia ir buvo A. Ličkū-

ti pasauliui gerbūvi. Ši pažiūra yra klaidinga ir pavojinga Amerikos demokratinėms idėjom. Valdžios įstaigos yra prašomos padaryti kontrolę dėstomos medžiagos mokyklose socialiniais ir ekonominiais klausimais, kurių mokytojai krauna klaidingas pažiūras į jaunimo galvas. Ypač atkreiptinas dėmesys į vadovėlius, kurie tarnauja komunistinei propagandai. Į šį skaičių įeina ir vadovėliai rusų kalba mokyti kolegijose, kurie propagandos tikslais neteisingai aprašo gyvenimą komunistiniuose kraštuose ir peikia gyvenimą Amerikoje.

Bendrais klausimais

L. K. moterys pageidautų, kad plačiu mastu būtų propaguojamos gero turinio knygos jaunimui ir suaugusiems; kad televizijos programos įtrauktų

Albertina Šadeikiene - Ličkūnaitė, ilgametė liet. tautinių šokių vadovė Toronte

kūnaitės didžiųjų sėjų ir piūčių pradžia.

Vokiečiams Lietuvą okupavus, Vilniaus Liaud. Ansamblis uždaromas, o didesnioji dalis ansamblių persikelia Kaunan ir įsijungia naujai įkurtame Fronto Teatre. Čia taut. šokiams vadovė kviečiama K. Steponaitytė - Marijošienė, o jai pasitraukus, vadovavimas pavedamas A. Ličkū-

daugiau auklėjimą ir moralę liečiančių dalykų, o sumažintų vagystes ir žudynes rodančius paveikslus. Būtų geistina, kad kova prieš komunistines idėjas būtų sustiprinta, ir komunizmas būtų parodomas jo tikroje šviesoje. Tam tikslui valstybė turėtų nesigailėti lėšų, gydymą viešąją opinią iš žalingų jai idėjų.

L.K. moterys ALRK Federacijos kongreso proga sveikina JAV prezidentą, Senatą ir Kongresą, dėkodamos už ramų gyvenimą ir užuovėją, suteiktą tūkstančiams pabėgėlių iš Europos ir kitų kraštų, kurie JAV kontinente rado naują ir gražų gyvenimą.

Elena Vasiliūnienė

Rezoliucijų Komisijos pirm.

Angelė Irlkaitė, Mrs. Casper Narės.

Šis tas apie juostų audimą

Dauguma "Moters" žurnalo skaitytojų pageidauja patyrimų ir nurodymų, kaip pačioms išsiausti namie juostas, o dar svarbiau, kaip tuo pačiu išmokyti ir savo duktas. Ne vien tik juostų pav., jos nori, bet dar kai ką ir iš rankdarbių.

Pereitame "Moters" nr. 4/5/ buvo ir p. A. Tamošaitienės apie juostų kilmę ir reikšmę, bet nieko apie jų pasigaminimą pačioms.

Ne visi mūsų liaudies meno kūriniai išliko iki šių dienų. Daugelis jų visai išnyko arba ilsisi visų pamiršti, nes juos pakeitė naujesni - moderniški.

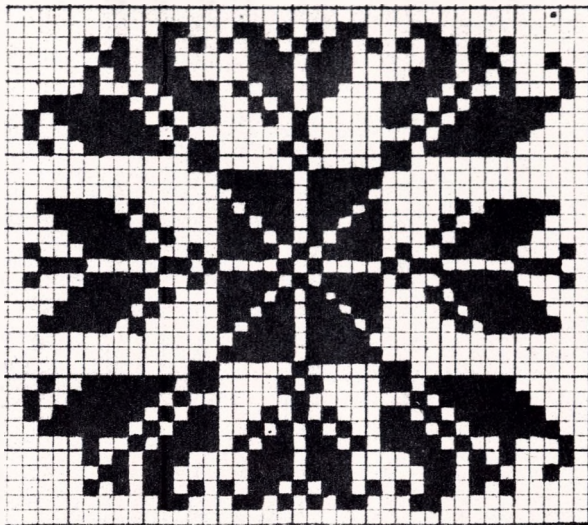
Bet vis dėlto mums dažnai malonu prisiminti gražią tautos praeitį, o ją kaip tik ir randame liaudies kūriniuose.

Kaip senai pradeta juostas austi, dar nenustatyta, bet galvojama, kad jos vienos seniausių audinių. Į juostą mūsų sesutės įpindavo gražiausias savo sielos jausmus ir įdainuodavo skambiausias dainas. Gražiąja juosta sesutė pati džiaugdavosi ir teikdavo džiaugsmo kitiems.

Kaip audžiamos juostos

Paprasčiausias ir kiekvienu atveju lengviausias būdas yra apmesti siūlus ant remelių. Rėmeliai maždaug šitaip daromi: vienas rėmeliu galas sandariai sukaltas, antrasis lengvai slankioja metmenų palaidumui palaikyti. Tokius juostoms austi remelius galima ir be gero meistro pasidirbti. Juose galima austi net ir įvairiausių raštų juostas.

Norint išsiausti raštuotą juostą ar kaktaryšį, reikia tu-

reti mažiausiai dviejų spalvų siūlų: vieną spalvą pagrindui, antrą raštui. Pagrindui reikia turėti daugiau kaip dvigubai siūlų, negu raštui, nes pagrindui turime užmesti du siūlus, o raštui vieną. Galima juostą pajavrinti kitų spalvų pakraščeliai, bet ir čia gražiau, jei dominuoja pagrindo spalvos. Be to, ataudžiama pagrindo spalvos siūlais.

Kad darbas sparčiau eitų, pasidirbame dvi lenteles: vieną audimą sumušti, antrą juostoje raštą rinkti. Be šių dviejų lentelių reikalinga dar šaudyktele siūlams užsukti, ir maždaug pieštuko storumo medelis, nytelėms parišti. Turėdamas visus šiuos įrankius galime pradėti mesti juostą.

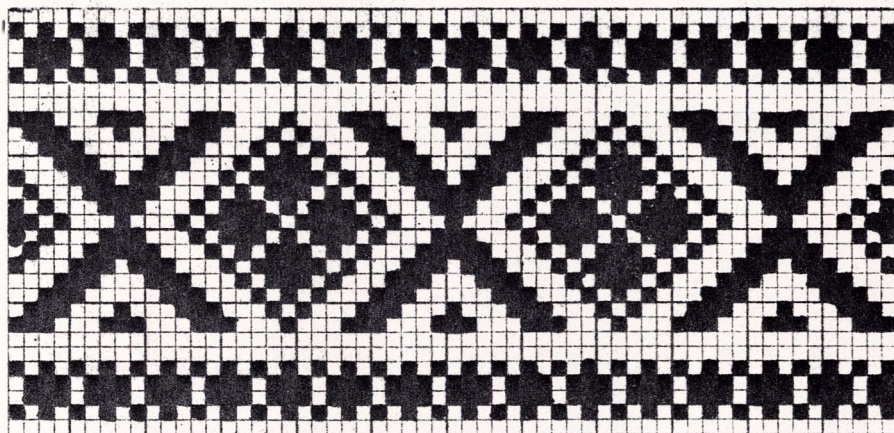
Nors raštas ir pakraščeliai būtų kažin kokie, bet visada patartina pasidaryti nyteles. Nytelėms siūlus patartina raudoti stiprius ir kurie neplūšoja. Nyčių ilgumas nuo 6 iki 10 cm.

Norėdamas, kad kraščeliai nuo rašto kiek skirtųsi, pajavairiname juos skersiniais ar išilginiais ruoželiais. Jei norime pajavrinti skersiniais ruoželiais, turime mesti vieną siūlą rašto, antrą — pagrindo, tiek siūlų, kokio norima pakraščelio. Jei norime pajavrinti išilginiais ruoželiais, turime greta vienas kito siūlą pakartoti tos pačios spalvos siūlą.

Prieš pradėdami mesti raštą, gražiau, jei bent keturi ar daugiau pagrindui siūlai apmesti greta vienas kito, kad pakraščelis atsiskirtų nuoastos rašto. Toliau, raštui rinkti metami du siūlai pagrindui, vienas raštui. Kartojama tiek kartų, kiek rašto siūlų norima austi juostą. Baigusios mesti raštą ir iš antrą krašto padarome tokį pat pakraščelį, kaip ir pradžioje. Baigusios mesti, metmenų siūlą pradžios surišame su galais. Susirinkusias į nyteles, dar patikriname ar nepadarėme klaidų, po to ištraukiame lenteles ir pradėdame austi.

Paaukusios paprastu audimu apie kelių peršovimų, pradėdame rinkti raštą. Kilojame tik rašto siūlus, bet visai neličiame pagrindo siūlų. Paskui peršaukime per tas žotis, kur via rinkimo lentele ir vel kartojame tą patį, tik skirtumas tas, kad kilojame ir kitus rašto siūlus.

Tik nenusiminkime, jei pradžia bus sunki. Šiandien mums tenka džiaugtis technikos tobulėjimu ir kurti dar

Katpėdžių ir kryžiuokų raštas 29 siūlų.

naitei ir J. Lingiui (kuris ir šiuo metu Lietuvoje taut. šokiams vadovauja). Šiose pareigose A. L. išbuvo iki pasitraukimo Vokietijon—1944 m. vasaros.

Vokietijoje, karui užsibaigus, 1945 m. vasarą, Bamberge, G. Velička ir muz. Stp. Sodeika, steigia Liet. Tautinį Ansamblių, kuriame taut. šokių vadovybę pveda A. Ličkūnaitei. Ten ji dirba iki emigracijos Kanadon—1948 m. rudens. Liet. Taut. Ansamblių, kuris sekmingai gastroliavo amerikiečių ir britų zonoje, A. L. išmokino per 21 šokį! Apie šokėjus ji taip išsireiškia: — Tai buvo mano pagrindiniai geriausia grupė.

Toronte A. L. savo sunkaus darbo vaisiais džiugino ne tik tūkstančius savųjų įvairiomis tautinių pasirodymų progomis, bet daug kartų liet. šokiais džiaugdavosi svetimtaučiai,

matydami lietuvius reprezentacinėmis progomis. Neapsiėjo ir be gastroliu į kitas kolonijas. Žodžiu, jeigu galėtum suburti visus Kanadoje matytus jos šokius — būtų milžiniškas šokėjų vainikas.

Prieš kelis metus atsakomybė šiose pareigose pasunkėjo, kai A. Ličkūnaitė pakeitė savo luomą tapdama A. Šadeikiene; tačiau ji nenustojo pirmakšcio pasiryžimo ir dar jos sumanymu bei rėmėjų būrelis pastangomis buvo išgyti tautiniai rūbai Toronto Skautų Šokėjų Grupės vyrams. Rūbus audė žinomoji menininkė A. Tamošaitienė.

Atsisveikinant po malonaus pusvalandžio p. Šadeikienė širdingai tarė: "Marija Baronaitė - Grėbliūnienė buvo mano pagrindinė mokytoja ir aš esu jai labai dėkinga".

M. F. Yokubynienė.

Diena

Danutė Brazytė
Chicago, Ill.

— Jūs labai klystate, daktare, aš nesu didvyre, ne iš tokios medžiagos sutverta — sako Alina tvirtai užsimerkdama. — Tiesa pasakius, aš esu bailė — dar priduria ir atrėmusi galvą į kietą kėdės atlošą, laukia, kokį įspūdį padarys jos žodžiai.

— Mes tik norime tau padėti. Alina, — pykinčiai ramus daktaro balsas sminga į jos ausis pakartodamas šimtus kartų girdėtą mintį. — Nedera jaunai mergaitei kiauras dienas kambaryje tūnoti, džiovą gausi.

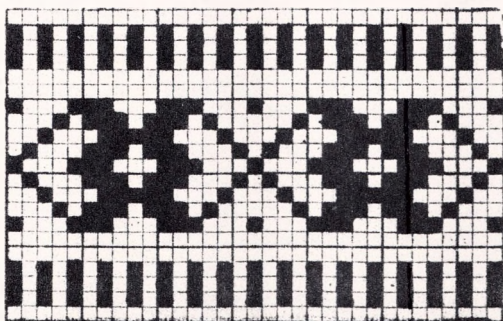
— Blogiau nebus — nenusileidžia mergina — be to, aš visuomet nemėgau šunų.

Ji mintimis regi žilų, šiurkščių plaukų kuokštais apkritusią daktaro kaktą, siauru akinių rėmų siūlu apvestas akis ir, pasitikėjimą keliantį, veidą. Mergaitė stengiasi neklausyti vis vieno — ramiai besiliejančių senioko žodžių bijodama juose atrasti tiesą, kuri galutinai suskaldytų jos nusistatymą. O daktaras mintis dėsto neskubėdamas, aiškiai ištardamas kiekvieną žodį, tarsi įkalbinėdamas neklusnų vaiką praryti karčių vaistų šaukštuką. Kiek kartų ją pačią panašiai prikalbinėjo! Tačiau Alina nebe vaikas, jos nelaimė didesnė už viso pasaulio vaistų kartumą.

Pro siaurutį praviro lango plyšį vėjas įgrūda linksmo vaikų krykštavimo nuobirą ir, pavartęs kažkokius popierius, sprunka atgal į skaidrią žiemos dieną. Netolimo ežeriuko stiklinį paviršių raižo blizgančių pačiūzų asmenys, šviečia įraudę skruostai ir laibai dindi rogučių varpeliai. Kambaryje slankioja gėlių kvapas o sieninis laikrodis rūpestingai paženklina kiekvieną praskrendančią sekundę nesibaigiančiu tikėjimu.

— Nebūk savanaudė, mergaite, — daktaro

grėžesniu raštu, pritaikytu šių dienų dvasiai ir skoniui. Pasistatė kėdę atgaivinti tai, kas šimtmečiais tikrųjų tėvynės dukla sukurtą.

Reteželių raštas 21 siūlo.

balsas ima prarasti ramumą, kai Alina vis tebesirausia savo minčių skrynių. — Tu taip tvirtai susisupusi savo nelaimėn, kad nematai, kiek tokiu neišmintingu elgesiu žėidi visus, kurie tave myli ir tavimi rūpinasi.

Alina pašoka nuo kėdės, plačiai atverdamą akis. Į jas plaukia tiršta pilkuma. Pilkas kambarys, gėlių kvapas; pilkas vėjo alsavimas ir žiemos danguje spinduliuojanti saulė.

— Visi moka pareikšti užuojautą, barti ar mokytį — rėkte išrėkia ji tarytum savo balso skambesiu mėgindama suplėšyti tą pilką, akis užkriusią, uždangą. — Tačiau niekas niekuomet nepaklausia, kas dedasi čia — mergina pridėda peršviečiančiai baltus pirštus prie krūtinės ir vos girdimai tęsia — Aš net nežinau kokios spalvos suknelę dėviu, neišivaizduoju, kokias gėles pati savo rankomis sukišau vazon — Alina pasisuka atsimušdama į stalą ir priduria beveik pašnibždomis, kad klausytojas neišgirstų balsan besiveržiančio verksmo: — Kad nors kartą galėčiau pereiti savo kambarį neišvarčiusi visų baldų, ar nepaklysciau vos pora žingsnių žengusi nuo namų slenksčio. Jūs siūlote šunį. Ne, ačiū! Nenoriu visam amžiui likti keturkojo malonėje — merginos mintyse sušvinta trys, neapsakomai ilgi, mėnesiai aklųjų mokykloje, kur švelniakalbiai, kantrūs auklėtojai veltui mėgino ją įtikinti ir prikalbėti, kad patikėtų savo judesį laisvę šuniui. Alina grįžo į savo kambarėlio saugią vienvatę, nes jos siela pakėlė maištą prieš šunį — vadovą.

— Jeigu aš nežinočiau tikrosios daiktų išvaizdos, nebūtų sunku slankioti pilkame pasaulyje — ištaria mergaitė pajusdama nepakeliamą nuovargį — Tik duokit man truputį laiko apsiprasti.

— Turėjai visus metus laiko — nenusileidžia daktaras — tik bailiai ir netikintys nepajėgia priimti savo dalios iš Viešpaties rankų.

— Jau sakiau, jog esu bailė, o kartais pradedu net tikėjimu abejoti — prisipažįsta mergina paslėpdama veidą rankose ir galvoja apie žaliai mėlyną ežero veidą, rudens auksu varvančias gluosnių šakas ir ant vėjo sparnų suvertas ilgiausias virtines laukinių žąsų, išrikiuotų mėlynam danguje. — Ar tai gali būti Dievo valia? — klausia priekaištingai atsimindama, kad pilkoji uždanga akis užkrito, kada žemė buvo pačiame spalvų žydėjime.

— Nepradėkime dabar kritikuoti Dievo planų, mergaite, — daktaro balsas tampa labai kietas — Tu geriau atsakyk į mano ankstyvesnį klausimą.

— Nesibarkit! — karštai sušunka Alina. — Nenoriu šuns nei jo akių!

— Kaip sau nori — suskamba atsakymas — Niekas nesako, kad šuo atstos tavo regėjimą, tai būtų lyg savotiški akiniai, kurie padėtų praplėsti kambario sienas. Kodėl nenori nors pamėginti? Tur būt bijai, kad patiks ir tada tavo užsispyrimas turės nukentėti.

— Aš labai pavargusi — tyčia nemandagiai sako mergina — gal kitą kartą pasikalbėsime.

— Nebus kito karto, mes šunį šiandien gražiname atgal, yra žmonių, kurie labai apsidžiaugs ji gavę.

Sugirgžda pastumta kėdė, storas kilimas pasiskandina žingsnius, tik užsiveriančių durų trakstelėjimas paliudija, kad liko viena. Koridoriuje keliais žodžiais pasikeičia du prislopinti balsai. Nors kalbos prasmė nepasiekia jos ausis, Alina atskiria tėvo balsą, susirūpinusį ir nedrąsų.

— Jis tur būt daug pasikeitęs — sumurma mergaitė prisimindama vyrišką, sodrų tėvo juoką ir dainos drebinamus namus. Dabar jo žingsniai tapo atsargūs ir kalba prarado skambumą. Merginos sielon pasibeldžia užuojauta. Pirmą kartą, po akių netekimo, ji nustoja galvoti apie savo nelaimę. Ištiesusi rankas į priekį, atsargiai pasiekia lovą ir parvirsta ant šono. Keletą kartų tvirtai užmerkia ir vėl atveria akis automatiškai pakartodama seną įprotį, tačiau daugiau nesivildama netikėtai išvysti šviesą. Tik Alina dabar nebemąsto apie savo akis, nes atmintyje sukasi būriai draugų ir pažįstamų taip uoliai lankiusių ją pirmomis savaitėmis ir mėnesiais. Vėliau jų eilės sumažėjo, o dabar labai retai kas užklysta į jos vienišą kambarį. Ūmai Alina nustoja kaltinusi drauges, bet jaučia pati jas atbaidžiusi kiekviename nakalčiausiame žodyje ieškodama paniekos ar užuojautos.

Koridoriuje vėl sumurma balsai ir mergaitė skubiai atsisėda lovoje. Netekus akių, jos klausia ir kiti pojūčiai tapo ypač budrūs, tik Alina nekreipė į tai dėmesio. Anapus durų nepažįstamas balsas kažką ilgokai įtikinėja ir aiškina vis abejojančiam tėvui, tada durys atsiveria ir vėl skubiai užsidaro. Mergina automatiškai perbraukia ranka išsitaršiusius plaukus ir nuleidžia kojas per lovos kraštą.

— Tėti? nesulaukusi žingsnių nei drabužių šlamėsio, pasiunčia nedrąsų klausimą į pilką kambario vidurį.

— Kas čia? — jau aštriau pakartoja, neišgirdama atsakymo.

Tada ant nuleistos rankos ji pajunta šiltą, aštrų daiktą ir išgirsta tankų alsavimą. Pro merginos lūpas išskrenda nustebimo bei baimės šauksmas, bet vėl greit pranyksta, nes ore sukiojama ranka suranda minkštą, trumpą kailį.

— Vis dėlto neiškentė! — suniurna Alina, o pirmoji mintis siūlo plačiai atverti duris, išginti pro jas šunį ir išreikti tėčiui, daktarui bei visam pasauliui, kad niekuomet nesutiks būti keturkojo vedžiojama. Gal prieš mėnesį, net savaitę, būtų taip pasielgusi bet dabar jaučia keistą ma-

Poetas ar eiliuotojas?

Eiliuoti yra lengva — poeziją kurti labai sunku. Poeto titulą reikėtų dalinti su dideliu atsargumu. Poetas — kaip toli ant kalno ižiebtas žiburys, jis — tartum vėduklės uždegta žvakė. Jis ateina iš tyrų. Jis užgema nelauktose vietose. Jis duoda kelius savo laiko išminčiai, jis paikybę ištraukia iš šešėlių į šviesą. Jis, tartum gydytojas nustato savo laiko ligos diagnozę. Jis apvaisina mūsų vaizduotę ir jo mintys tartum šaltinio vanduo. Jis praeina dažnai nepalikdamas pėdų ženklų; jo gyvenimas yra jo misijos liudytojas. Mes negalime žinoti kas jis yra, tačiau mes žinome, kuo jis negali būti. Jis neateina kaiminėmis pirmoje raštingoje generacijoje, garsiai mąstydamas literatūros teorijos vadovu. Jis atpažįstamas tikrai nutilus papliaušų triukšmui. Nes tikrai tyloje galima išgirsti jo balsą. Jis sudega savo kūrybos liepsnoje, nes jis yra pašauktas tam, kad liudytų apie tiesą.

★

Lai nenusimena dėl šito mažesni bardai — rimtos pastangos ji pasekti gali reikšti tobulumo siekiančių mintį.

S. P.

lonumą braukydama per lygią nugarą, iškeltą galvą ir budrias, stačias ausis.

— Kuo kaltas gyvulys? — nutaria mintyse, bet žino, kad tai tik priežastis ilgiau pasilikti šunį kambaryje, taip baisiai įkyrėjo pilka vienvatė.

— Mano vardas Alina — sako ji ir juokiasi — net nežinau, ką reikia sakyti pirmą kartą susitikus šunį — netyčia išsprūdęs juokas pralaužia dar platesnį plyšį jos užsispyrime.

— Kaip tu vadiniesi? — vėl klausia ji gyvulio, atsakymo vietoje sulaukdamas tik patenkintą unkštimą. — Na, nesakyk, pasibrangink, — vėl kvatojasi mergina pati netikėdama, kad tai jos balsas skamba taip laisvai ir džiaugsmingai.

Alina lengvai pastumia šunį šalin ir lipdama nuo lovos skaudžiai nusimuša koją į naktinės spintelės kampą. Pasilenkusi patrina skaudamą vietą ir vėl pajunta aštrų šuns liežuvį ant savo rankos. Ūmai mergaitės galvoje gimsta drąsi mintis. Apgraukusi suradusi naujojo draugo apikaklę, įsikabina į ten pritvirtintą rankeną.

— Gerai, drauguži, pasirodyk, ką moki, — švelniai paragina šunį — Pamėginkim apeiti kambarį.

Jis žengia lėtai vesdamas atsispyrusią ir baikščią mergaitę besistengiančią prisiminti kiekvieną aklųjų mokyklos auklėtojo žodį bei patarimą. Tačiau pilnai pasitikėti vadovu vis nedrįsta. Jos ranka nejučiomis švaistosi į šalis, graiboma bijodama atsitrenkti į kokį daiktą. Šuo vis tebecina vienodai neskubėdamas ir Alinos baimę pamažu užleidžia vietą džiaugsmui. Keletą ratų

Ateitininkų Meno Draugijos "Šatrija", Čikagoje, naujai pakeltos narės. Iš kairės dešinė: N. Kapteinytė, Iz. Lozaitytė, A. Stakytė, D. Žilevičiūtė, El. Blasytė ir Ang. Katelytė.

PROFESORIUS J. ERETAS APIE LIETUVOS JAUNIMĄ

"Del jų be skundo visus krašto purvynus išbraidžiau, del jų ir nesijaudindamas — kartu su Dovydaičiu ir Leimona — atsisėdau į kalėjimą. Del jų ant-
ra kartą visus vargus išvarg-
čiau. Akstinas buvo grynas na-
ros tarnauti Lietuvai, ruošiant
jai skaistų ir ryžtingą krikščio-
nišką jaunimą".

Profesorius Juozo Ereto dukterys

Aldona, talentinga artistė, vaidina
Gottingeno ir Mannheimo teatruose;
Laisvutė moka piešimą Bazelio mer-
gaičių gimnazijoje; Birutė — smuiki-

ninkė ir lanko muzikų akademiją; Ju-
lytė baigia gimnaziją ir planuoja stoti
į mokytojų seminariją. Jų mamytė, ki-
limo nuo šokių, yra mirusi. Jos dar
turi brolį Juozą, kuris yra modernių
kalbų mokytojas. Jų tėvelis sulaukė 60
metų. Apie jį jūs, beabejo, žinote. Jis
gyvena Šveicarijoje ir tebešviečia savo
gyvenimu ir darbais.

Marijos Sodalicija Toronte, prie šv.
Jono Krikštytojo parapijos, sudėjo sa-
vo įžadus prie Fatimos Marijos stovy-
los pereito gruodžio 9-tą. Ta proga K.
Liet. Kat. Moterų D-jos skyrius joms
surengė bendrus pusryčius, kuriuose
dalyvavo daug parapijiečių ir svečias
kun. Kubilius, SJ, iš Montrealelio. So-
daličės užpildė programą skaitydamos

poezijos ištraukas apie Mariją ir pia-
no muziką. Sodaliciją globoja kun. dr.
J. Gutauskas.

Pasižymėkime skaitydamos

Yra pastebėta, kad daug lengviau
prisiminti, kada, ką nors skaitant, pa-
sibraukiama pašeiliu, arba tiesiog pa-
sidaroma ištraukas. Savaime aišku,
nes mes registruojame smegenyse per
mūsų akis ir be to dar pakartotinai
registruojam per muskulinę nervų si-
stema, kada judiname ranką, rašome.

Todėl mokydamosi ar skaitydamos
knygas, turėkim visados prie rankos
pašeilį ir savo pastabų knygelę.

Ir kaip gera vėliau, kai ką nors
rašant, atsiverti savo knygelę ir rasti
ivairių minčių.

K. J.

JAUNUOLIŲ DRAUGYSTĖ, ANKSTYVOS VEDYBOS NEPATARTINA, SAKO MORALISTAI

Vyrai neturėtų vesti būdami
jaunesni, kaip 25 metų, o mer-
ginos 23 metų amžiaus. Jau-
nuolių draugystė turėtų būti
leistina tik tuo atveju, kada
yra galimybė vedyboms.

Šis patarimas buvo duotas
kunigo Prano J. Connel, C.S.
S.R., teologijos fakulteto deka-
no Katalikų Universitete Ame-
rikoje. Skaitydamos paskaitą
Šeimos Gyvenimo Institute,
vasaros sesijoje, jis pabrėžė, kad
jaunuolių draugystė yra ne-
sveika ir pavojinga psicholo-
ginio ir moralinio požiūriu. Jo
nuomone, vyrai jaunesni, kaip
dvidešimt penkių metų nėra
subrendę ir nepasiruošę gyve-

apsukę kambarį, jie vėl grįžta prie lovos ir mer-
gaitė sudrimba apimta malonaus nuovargio.

— Turėdama šunį niekad nebūsi viena — pri-
simena seno išmintingo daktaro žodžius. Pir-
miausia ji atsiprašys gerąjį senuką už visus ne-
malnumus ir šurkštumą, tada padėkos tėvui
už rūpestingą kantrybę, labiausiai už šunį. Ali-
na žino, jog niekuomet nesiskirs su savo ketur-
koju draugu, o visos teorijos apie šunų nemėgi-
mą pranyko lyg niekad nebuvo.

— Žmonės dar blogesne padėtimi nesiskun-
džia — taria ji, ramiai sėdinčiam šuniui — Aš
turėčiau būti labai, labai dėkinga Viešpačiui už
tiek daug malonių, o vietoj to be paliovos mur-
mu už vieną nelaimę. Žinai, drauguži, mano ne
vien tik akys remato, mano ir siela neregė. —
Jai darosi smagu žodžiais išreikškus, seniai širdy-
je nešiotą, mintį. Tuo po nelaimės, Alina nieko
negalėjo galvoti tik skustis šviesos netekimu;
vėliau kilo neteisingai nubausto pagieža, bet ir
šis jausmas seniai nusidėvėjo, tapdamas tik
priedanga tuštumai, kuri liko sieloje. Dabar
mergina jaučiasi lyg krūtinėje sprogo kažkoks
neįveikiamas kevalas laikęs jos širdį belaisve.

— Jeigu aš išeičiau gatvėn — taria ji nusi-
juokdama lyg vaikas naują išdaigą sugalvojęs.

Pamažu susieško šiltą apsiaustą, užsitraukia
batus ir užsimaukšlinusi, pirmą po ranka pakliu-
vusią, kepuraitę.

— Kad tau gėdos pirmą dieną nepadaryčiau
— šelmiškai kreipiasi į šunį ir nerūpestingai
perveža raudonu pieštuku per apatinę lūpą.
Tvirtai sučiaupusi savo vadovo apikaklę, Alina
leidžia jam surasti duris. Pradžioj atsargiai, bet
kas kart vis tvirčiau nuaidi jos žingsniai siaura-
me prieangyje. Šuo pasitraukia leisdamas mer-
gaitei atidaryti duris į gatvę. Kurį laiką, jos
ranka virpa ant šaltos rankenos, paskui visa jė-
ga ją pasuka ir plačiai atstumia duris, Šuo žen-
gia per slenkstį, ir šį kartą Alina tik stipriai at-
sikvepia, bet nesusvyruoja. Juos pasitinka gat-
vės bildesys, o šalti vėjo pirštai draugiškai
žnybteli į ligūstai baltą mergaitės skruostą. Ali-
nos širdis suspurda džiaugsmu lyg paukščiukas
pirmą kartą nuosavais sparnais lizdą palikęs.

— Aš tave pavadinsiu Diena — sako ji ir pa-
silenkusi švelnutėliai pirštų galais paliečia sta-
čias šuns ausis.

Mūsų moterys

SUSIPAŽINKIME !

P. Genovaitė Kaneb yra gimusi Worcester, Mass., ir gyvena 24 Westwood Drive, tame pačiame mieste. Yra vyriausioji duktė susipratusių lietuvių Jurgio ir Marcelės /Akelaitytės/ Vaitekūnų - Watkins.

Mokslusėjo gimtajame mieste. Augščiausiu laipsniu ir pažymiais baigė Worcester Classical High School ir Worcester State Teachers College. Kolegijoje trečiais metais buvo išrinkta į Kappa Delta Pi — nacionalę garbes organizaciją edukacijoj /augščiausias studentės mokytojos laipsnis/.

Baigusi kolegiją su augščiausiais pažymiais, pradėjo mokytojauti Grafton High School, Grafton, Mass. Ten dėstė anglų ir prancūzų kalbas ir muziką. Toje mokykloje vedė Glee Club ir orkestrą.

Siekdama "Master's Degree", lankė Boston Univ. College of Liberal Arts and Education. Beliko parašyti ir apginti dizertaciją ir tikslas būtų pasiektas, bet... apsivedus, atsirado kiti šeimos reikalai. Nežiūrint į tai, augindama ne mažą šeimą /motina penkių vaikų/ betgi randa laiko plačiai ir aktyviai dalyvauti visuomenės veikloje.

Tarp amerikiečių yra narė Worcester Women's Club, to klubo dramų ir meno skyriaus pirmininkė - vedėja. Viena iš organizatorių ir pirmoji pirmininkė Worcester Little Symphony, kurią vėliau perorganizavo į Worcester Orchestral Society. Ten dabar eina direktorės pareigas. Yra aktyvi narė Worcester meno muziejaus, Worcesterio Muzikos Festival, Worcester Players /dramų/ Club ir Alliance Francaise.

P. Genovaitė Kaneb reiškiasi ne vien dramoj, mene ir muzikoje, bet jai arti prie širdies yra jaunimo ir kūdikių

globa. Todėl ją randame direktorių tarpe prie Edward St. Day Care Center, skaučių mergaičių komitete ir jų programoj. Labai daug dirba ir kitose smulkesnėse organizacijose.

daktorius ir profesorius Šv. Jono Kolegijoje, USA.

Kunigas Diekmann priminė Popiežiaus Pijaus XI ir šv. Tomo pareiškimus, kuriuose sakoma, kad vedybos yra pasiryžimas gimdyti ir auklėti vaikus Dievo garbei.

Paskaitininkas pabrėžė savo klausytojams, kad nuo seniausių laikų jungtinių ceremonijų įvykdavo Mišių metu. Kadangi Moterystė yra krikščioniška ceremonija, naujos apeigos įveda kai kur pakeitimų, pav.: pageidavimą, kad abeji tėvai, ir nuotakos ir jaunojo, palydėtų vestuvių procesiją prie altoriaus. Vien tik tėvo "dukters atvedimas" yra pagoniškas paprotys ir jis privalo būti pakeistas.

Suliet. J. Ambraziejienė

Tarp lietuvių p. G. Kaneb ne mažiau reiškiasi ir veikia. Jau 22 metai, kai priklauso ALRK Moterų Sąjungai. Prieš 13 metų 5-toj kuopoj suorganizavo sąjungiečių chorą ir po šiai dienai jam vadovauja. Buvusi Mass, Maine ir N. A. apskričių pirmininkė, Moterų Sąjungos konferencijų pirmininkė ir dabar eina Moterų Sąjungos antrosios centro vicepirmininkės pareigas. Taip gi yra Pasaulio Lietuvių Kat. Moterų organizacijų sąjungos centro valdybos vicepirmininke. Buvo pakviesta ALRK Federacijos seime pirmąją korreferente.

Lietuviai ją pažįsta ne tik kaip susipratusių ir veiklių visuomenininkę, bet ir didelę labdarę visuose reikaluose. Ypač daug dirba su sąjungiečių choru ir sąjungietėmis paruošdama turiningas paskaitas. Dažnai ruošia išvažiavimus bei pasirodymus su gražiomis lietuviškomis programomis į kitas sąjungos kuopas, keldama ir žadindama lietuvišką dvasią ir Tėvynės Meilę.

Nors niekad nėra tėvelių gimtines krašto mačiusi, bet didžiuojasi, kad yra lietuvaitė. Ne žodžiai, bet darbai kalba patys už ją!

Daug sėkmės ir ištvermės p. Genovaitė Kaneb dirbant tą sunkų, bet kilnų ir gražų visuomeninį darbą!

Lauky Aguona.

nimui, kuris ant jų pečių uždeda sunkias ir atsakingas pareigas. Kunigo Connell supratimu, viena iš svarbesniųjų sąlygų laimingoms vedyboms yra susituokusiųjų supratimas socialinio vedybų pobūdžio, kuris "pirmoj vietoj yra visuomenės naudai, o antroj vietoj individo".

Kalbėdamas apie mišrias vedybas jis priminė, kad Katalikų Bažnyčia yra joms labai priešinga ir duoda leidimus neroriai. Patyrimas yra parodęs, kad šitokios šeimos dažniausiai yra nelaimingos ir neretai baigiasi skyrybomis.

"Šeima ir Liturgija" buvo tema kitos paskaitos, kurią skaitė kunigas Godfrey Diekmann, "Worship" žurnalo re-

Solistė Juzė Krištolaitytė dainuoja Gil-dos partiją Rigoletto operoje Čikagoje. Lietuvoje dainavo Vilniaus operoje, Filharmonijos koncertuose, radijose, taip pat Vokietijoje JAV ir Kanadoje.

Kilimo iš Vaitriškių km., Naumies-čia parapijos. Muziką studijavo Kauno Konservatorijoje, tobulinosi Salzburge, dainavo sol. Kačinsko solistų grupėje. Studijas gilino pas Maurice Goldman ir Carmella Cafarelli.

Aldona M. Statkevičiūtė - Užupienė baigė "Aušros" mergaičių gimnaziją Kaune. 1939 m. Vytauto Didžiojo uni-versitete gavo medicinos ir dantų gy-dytojos diplomus. Iki 1944 m. vasaros dirbo VD un-te Odontologijos klinikos chirurginiame skyriuje. Ttremty gyve-no angl. uzonej Detmolde ir studijas gilino Bonnos universitete. Kanadoje — Toronte atliko interną /stažistą/ darba šv. Juzapo ligoninėje, Wo-men's College ligoninėje gilinasi i mo-terų ligas. Šį rudenį išlaikė egzaminus ir gavo teises verstis gydytoja prakti-ka Kanadoje. Šiuo metu dirba Toron-to Hospital for Sick Children ir pra-džioj šių metų ruošiasi pradėti privačią praktiką.

Gimnazijoje ir universitete dalyvavo Šaulių Sąjungoj, buvo Kauno mokslei-vių šaulių būrio vadė, apie 10 metų dainavo Šauli! S-gos centriniam chore. Universitete buvo Ateitininku Medikų ir Odont. "Gajos" Korporacijos narė ir mergaičių "Gajos" sekcijos steigėja. Kaip medike dalyvavo Liet. Kat. Mo-terų D-jos Motinos ir Vaiko sekcijoj Kanadoje. 1949 m. įsteigė pirmą Liet. Kat. Moterų D-jos skyrių Toronte, bu-vo pirmoji LKM D-jos Centro Valdy-bos pirmininke ir rūpinosi kituose miestuose d-jos skyrių steigimu.

Jonė Kvietys, viena iš modernaus šokio pionierių, yra sulaukusi pasau-linio garso ir pripažinimo. Net ir iš-paikintas, prie klasikinio šokio pripa-ręs kritikas, kuriam jos choreografija pradžioje sudarė įspūdį esant "shock-ingly low brow", pripažino, kad jis ne-galejo nesigėrėti jos išpildymu.

Šokio studijas Jonė pradėjo gimta-jam Kaune, kur baigė žinomą Nasvy-tytės studiją. Vėliau Laban mokyklą

Hamburge. Tobulinosi garsiose New Yorko modernaus šokio mokyklose.

Kanadoje gyvena nuo 1948 m. To-ronte, kaip viešnia solistė Kanados Baletu. Šešis metus Montrealy, kur tu-rejo savo modernaus šokio studiją, taip pat dėstė McGill universitete. Per tą laiką davė ištisą eilę programų tiek scenoje, tiek televizijoje, solo ir gru-pinių, kurios vienbalsiai išgirtos žiūro-va ir kritiku.

Neseniai su šeima persikele gyventi Torontan. Kanados Baletui švenčiant 25 metų sukaktį buvo išskirta spaudoje iš daugelio kitų šokėjų, kaip pirmaci-šis talentas.

Privačiame gyvenime ši talentinga modernaus šokio kūrėja yra G. Urbo-nienė su 7 men. amžiaus atžala. Už-klausta, ar šeima nekliaudo scenos dar-bui, linksmai atsakė: — O! padeda.

Toronte per trumpą laiką J. Kvie-tys susėjo atidaryti modernaus šokio studiją lietuviams prie Prisikėlimo parapijos. Su neišsenkančia energija planuoja atidaryti dar vieną studiją kanadiškai publikai. Sekmadieniais duoda televizijos programas, dalyvau-ja koncertuose ir t.t. Mielai sutiko su-pažindinti "Moters" skaitytojas su sa-vo meno reikšme bei vaidmeniu. "Kar-tais idėja ateina beklausant muzikos, kartais jai reikia parašyti muziką, kar-tais reikia kurti pagal duotą idėją. Modernus šokis gali būti panaudotas kaip priemonė, ne tik fizinei, bet ir bendrai asmenybės plėtotei".

Kariauk us savo ydom. Būk taikoje su savo kaimynais ir lai kiekvieni Nauj Metai tave atranda geresniu žmogumi. Benj. Franklin.

☆

Keistas dallykas: kai žmogus neturi jokio rūpėsčio žemėje, jis eina ir apsi-veda.

☆

Jei nori apsaugoti nuo kritikos, turi pasitenkinti neveikdama nieko.

Jonė Kvietyte - Urbanienė Elegija— muzika Egk.

Apžvalga

Liet. Studentų S-ga savo suvažiavi-mo metu Čikagoje surengė spaudos konferenciją į kurią buvo kviečiami liet. laikraščių ir žurnalų atstovai ben-drai informacijai ir diskusijoms. Tai girtinos pastangos. Gaila, kad tolimes-nėse vietovėse kvietimai buvo gauti prieš pat konferenciją, taip, kad ir de-leguoti ka nors nebuvo įmanoma.

Pabaltijo Moterų Sąjungos skyrius Toronte turėjo bendrus pietus Regency Towers viešbuty, kurių metu kalbėjo estu konsulas J. E. Markus, kuris pa-minėjo, kad šio vieneto veikla yra gir-tina ir privalo būti tęsiama. Šiais me-tais skyriui pirmininkauja latve J. Ben-jamin. Lietuvos reprezentavo E. Jur-kevičienė.

Šv. Jono Krikštytojo Parapijos KLK Mot. D-jos metinis v-bos pranešimas

Suruošta šeši visuotiniai susirinki-mai, du buvo su paskaitom, aštuoni valdybos posėdžiai, trys pasitarimai. Kaledų ir Velykų progomis oplankyti ligoniai ir jiems įteikti pakietėliai. Už-prašytos septynios šv. Mišios įvairiomis intencijomis su bendra draugijos narių šv. Komunija ir agape. Švenčių progo-mis bažnyčią papuošdavom geleimis.

Rugpjūčio 15 d., D-jos Globėjos Die-vo Motinos švente, buvo atšvęsta Wa-sagos vasarvietėje, kur Jo Ekscelencija vyskupas V. Brizgys atlaikė šv. Mišias.

Dalyvauta Prisikėlimo parapijos pa-statų šventinimo šventėj, kurios proga įteikta auka. Buvo talkinama "Teviš-kes Žiburiams" pastato šventinimo proga, Kristaus Karaliaus šventėje, Bendruomenės rinkimuose. Atstovauta Katalikų Federacijoj ir Bendruomenės Toronte apylinkės Taryboj.

1956 m. gruodžio 9 d. įsisteigusiai Mergaičių Sodalicijai prie šv. Jono Kr.

parapijos — jų šventės proga — suruoštas priėmimas — pusryčiai, per kuriuos jas šiltai žodžiais pasveikino skyriaus pirm. O. Jonaitienė.

Suruošti du vieši pobūviai ir nuo gauto pelno pasiųstas 10% Centro Valdybai. Ketinama suruošti pobūvis "Moters" žurnalui paremti. Kiekvienais metais užprašomos šv. Mišios už a.a. dr. Karvelienės sielą, kuri taip daug dirbo LKM D-jai ir kurios deka esame atsikūrę. Skyrių visą laiką moraliai ir materialiai remia dvasios vadas šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas kun. P. Ažubalis.

Valdybai nutarus skiriame \$25.00 auką žurnalui "Moters" paremti ir pageidautume, kad greitai laiku jis apilankytų mus dažniau.

Skyriaus valdyba.

LK Moterų D-jos skyrius prie Toronto Prisikėlimo parapijos įsteigtas lapkričio 18-tą. Valdybą sudaro: M. Karalienė — pirm., S. Sakalauskienė — vicepirm. ir kultūros sekcijos vadovė, Z. Daugvainienė — sekretorė ir koresp., L. Murauskienė — įžd., S. Dervinienė ir B. Dambauskienė — parengimų sekcijos vadovės, D. Kerševičienė — kursų ir laisvalaikio sekcijos vadovė, Senkuvienė ir Vadauskienė — socialinių reikalų vadovės, G. Barcevičienė — narė, S. Butkevičienė — ryšininke su Cath. Womens' League. Skyriaus dvasios vadu yra Tevas Placidas, OFM. Gruodžio mėn. skyriaus narės turėjo bendrą komunią ir pusryčius.

Į šį skyrių įsijungę buvusios Toronto LKM D-jos skyriaus narės ir Prisikėlimo parapijoje uoliai darbavęsis Bažnyčiai Remti Moterų Būrelis.

Alena Devenienė, VLIKo Vykd. Tautos pirmininkė, įteikė atstataidininimo raštą. Savo kadencijos metu, su neužilstama energija ji tarnavo Lietuvos reikalams, dalyvaudama visur, kur šaukė pareigos, lankėsi eilėje lietuviškų kolonijų, skaite paskaitas, dalyvavo šventėse.

Tikimės, kad grįžus į JAV p. Devenienė ras galimybių pati plačiau supažindinti skaitytoją su savo darbuote, bei įspūdžiais iš Vokietijos, Italijos ir kitur.

VT pirmininkė A. Devenienė lankėsi Vasario 16-tos gimnazijoje ir pasakė reikšmingą kalbą premijų įteikimo proga. Viena premija teko Rūtai Kiulkaitytei.

A. Devenienė, VLIKo Vykd. Tautos pirmininkė, VLIKo vardu pasiuntė sekančią telegramą prezidentui Eisenhoweriui jo perrinkimo JAV prezidentu proga:

"Šiuo, tokiu tragišku visam pasauliui, metu amerikiečių tautai išrinkus jus, pone Eisenhoweri, JAV prezidentu, mes linkime Jums geriausios sveikatos ir jėgų eiti šias atsakingas pareigas. Prašome per teisingumą vesti į laisvę visas pasaulio tautas. Mes prašome Jus, pone Prezidentė, daryti viską, kad kenčiantį Lietuvą atgautų nepriklausomybę, kad sovietų kariuomenė ir policija būtų iš jos atitrauktos ir lietuviai grąžinti į savo kraštą iš Sibiro vergų stovyklų. Mes prašome jus, pone Prezidentė, sulaukyti vengrų tautos skerdimą, kuri, kaip mes, tetrokšta laisvės ir tikros nepriklausomybės. Reiškiame visišką pasitikejimą Jūsų vadovybei".

Draugškos viešes Wasagų, dalyvaujant J.E. vyskupui V. Brizgui.

"Daina" Toronto liet. Moterų Šalpos grupė, penkiolika metų dirbanti labdaros darbus, perėitas Kaledas pasiuntė Vokietijon pagalbos reikalingiems asmenims piniginę paramą \$350 sumoje.

Marija Arlauskaitė pasitraukė iš Tautos Fondo Kanados Atstovybės pirmininkės pareigų. TE Atstovybei ji vadovavo eilę metų su dideliu pasišventimu ir meile, padedama sutelkti žymesnes sumas Lietuvos vadavimo reikalams. Linkime jai geriausios kloties ir sėkmės visuose jos darbuose bei užsimojimuose ateityje.

Juzė Daužvardienė, Lietuvos konsulo Čikagoje žmona, davė skautininkės įžodį, dalyvaujant vyr. skautininkai O. Zailskienei. Ta proga jai buvo linkėta sveikatos ir išvermės nešant labai perkrautą visuomeninių pareigų našta.

Marijona Kižytė, LAICo deiktore, padarė pranešimą ALTo suvažiavime New Yorke.

Anastazija Tamošaitienė baigia austi Rambyno apylinkės puošnų tautinį drabužių p-lei Elzei Jankutei, gyv. Toronte, pagal jos surinktus senovinius tautinius drabužius.

Solistė V. Jonuškaitė organizuoja meno komisiją Pasaulio Liet. Bendruomenės Seimui, kuris įvyks 1958 m. rugp. 28 - rugs. 1 d., New Yorke, Carnegie International Centre.

Danutė Brazytė - Bindokienė rašo "Ateityje" ir "Drauge". Jos jumoristinis posūkis trumpuose apsakymuose yra atkreipęs skaitytojų dėmesį.

Regina Plakšytė, gabi balerina, atvyko į Angliją iš Australijos studijuoti Sadler's Wells baletė.

Sesuo M. Mercedes, AL Dailininkų Sąjungos narė, kuria didelę religinio turinio kompoziciją Marquette Parko lietuvių naujai bažnyčiai.

Danutė Staknytė, dirbusi JAV konsulate Australijoje, persikėlė gyventi į Vašingtoną.

Dr. V. Sruogienė parašė "Lietuvos Istoriją", kuri išleido Tėvynės Myletojų Draugija. Tai stambus 940 pusl. veikalas, kurio antrine antrašte "Lietuva Amžių Sūkury". Autore įsigijo filosofijos daktaro laipsnį Vokietijoje, dėstė istoriją Kaune, Vokietijoje išėmė jos gimnazijose ir Čikagos Augšt. Liutuanist mokykloje. Parašė eilę straipsnių istorinėm temom ir istorijos vadovėli. Veikalas yra kapitalinis, su 400 iliustracijų, spaudoj plačiai komentuojamas ir įvairiai vertinamas.

Irena Andriuskaitė ir Herminia Burbaitė, Argentinos lietuvaitės, pareiškė padėką dr. Vilis Masens, Europos Pavergtu Tautu Organizac. pirmininkui.

Dalia Virbickaitė, Vitalija Bogutaitė ir Irena Paulūtė įteikė JAV viceprezidentui R. Nixon petičijų knyga su 38 000 parašų, reikalaujant laisvės Sibiro katorgoje kankinamiems lietuviams.

Prudencija Bičkienė, Elena Blažis ir p. Mastis pasirašė sutartis su Čikagos miesto opera.

Grazina Boleckienė, gyvenanti Rio de Janeiro bendradarbiauja Pietų Amerikos lietuvių spaudoje.

A. Neniškytė, baigusi Buenos Aires unte medicinos fakultetą, atidare savo vardu vaistinė.

Pajauta Daukute baigė humanitarinių mokslų fakultetą Sidney universitete, Australijoje.

Ugnė Karvelytė Paryžiuje baigė politinių mokslų institutą — tarptautinių santykių skyrių. Sorbonos Universitete laiko egzaminus gauti moderniuja kalbu licenciatu laipsniu. Dirba kaip žurnalistė "Paris - Presse" užsienio politikos skyriuje. Netrukus žada emigruoti į Ameriką. U. Karvelytė priklauso Ateitininkų Sąjungai ir ne kartą yra atstovavusi liet. kat. mergaites.

Linkėtina sėkmės, greitai išsikūrimo Amerikoje ir tikime greit išvysti "Moters" bendradarbiu eilese. **K. J.**

Dalia Karaliūtė laimėjo \$50 premiją už straipsnį "Idėjos vadinamos kovos".

Pabaltijo Federacijos Moterų klubo pietūs Toronte. Kalba estų kons. p. Markus. Jo kairėje, antroji, lietuvių atstovė E. Jurkevičiėnė.

je su komunizmu". Straipsnis atspausdintas "Jaunimo Žygiuose". Premija paskyrė prel. M. Krupavičius.

Ši gabi studentė ruošiasi magistro laipsnui Niujorko universitete, yra "Ateities" žurnalo redakcinio kolektyvo nare, bei Stud. Ateitinių Sągos C. Valdžbos vicepirmininke.

Kanados Junior Red Cross pasiuntė į Vengriją \$15.000 vertės vaikų ir kūdikių rūbėlių. Sudaryta įvairios komisijos, kurios rūpinsis vengrais emigrantais, bei pagalba pabegeliams Austrijos stovyklose. Vengrų R. Kryžiaus atstovė Mrs. Paetzeit prašo perduoti padėką lietuviams, kurie vieni pirmųjų darė bažnyčiose rinkliavas paramai kovojančiai vengrų tautai.

JAV Katalikių Moterų Tarybos suvažiavimo metu lapkr. mėn. kardinolas Stritch pageidavimu, buvo priminta bažnyčiose iš sakyklų katalikių akcijos svarba. Conrad Hilton viešbuty moterims kalbėjo J. E. Hoover, International Amphiteatro patalpose mergaičių organizacijos dave montažą parvaizduojamas moteri amžiaus begyja.

Pat Nixon, JAV viceprezid. žmona, keliaudama po tolimuosius Rytus atrado, kad "žmonės visur yra panašūs. Sypsena visur reiškia tą patį". Ji apilankė eilę ligoninių, našlaitynų, geriausių institucijų 19 valstybių. "Žmonės visur nori gyventi saugiai, laisvėje ir taikoje. Visuose kraštuose jie trokšta tu pačių dalykų. Jie nori išlaikyti šeimos gyvenimą".

Tolimose Kustanaisko srity, Rusijoje, prie akmenų skaldymo bei traktorių dirba lietuvaitės "savanorės" B. Kunėvaite, Z. Druskyte, O. Mackevičiute.

2.000 jaunuolių ir merginų pasiųsta iš Lietuvos "nuolatiniam darbui" Kazachstano tarybinius ūkius".

Sovietų vergų stovyklose prie Spasko, mergaitės turi dirbti prie akmenų skaldymo, namų statybos, miško kirtimo. Į darba eina kolonomis peščios, ligi 20 km. nuotoli. Vokietė Ella Neubacher pasakoja per mėnesį uždirbusi

nuo 6 iki 25 rublių, už kuriuos galima buvo pirkti 1-4 sv. cukraus. Stovyklose buvę daug pabaltiečių.

1957 m. Indijoje rušiama pasaulinė moterų rankdarbių paroda. Bolševikai paskelbė, kad joje bus plačiai atstovaujami "Tarybų Sąjungos tautų moterų dirbiniai". Į tuos Sov. Sąjungos "tautų moterų dirbinius" priskiriami ir lietuviški dirbiniai, kuriais mormo garsinti okupantų vardas. Gautosiomis žiniomis, į Indiją jau išsiųsti ir lietuvių liaudies menininkų geriausi darbai. Tarp eksponatų yra O. Jovarauskiene, V. Žukauskaitės tautinių raštų juostos, M. Jočienės, M. Mazevičiūtės lininės lovatiesės, įvairiašėdžiai S. Kiriliauskaitės ir M. Tučienės rankšluosčiai. Jau anksčiau bolševikai savo propagandine literatūra, kurią gausiai paskleidė Indijoje, buvo prisistatę indu tautai ne kaip Lietuvos okupantai, bet kaip jos "išlaisvintojai".

"East and West" — Londone angliškai leidžiamas informuoti apie Pabaltijo kraštus žurnalas — Nr. 7 skyre išsamios informacijos apie Sovietų okupuotos Estijos moteris ir jaunimą. Medžiaga paruošta Erikos Versalų. Nagrinėjamos tokios tiesos, kaip moteris kolchozuose, dirbtuvėse, švietimo ir auklėjimo įstaigose, bolševikiniuose teismuose, moters teisės šeimoje, vaiku auklėjimas, namų apyvoka, sovietinės Estijos jaunimo auklėjimas, įstaigos, profesinis pasiruošimas, mokyklų organizacija, jaunimo elgimasis ir kt. Gale padarytos reikalingos išvados, kurios tam tikra prasme gali būti taikomos ir kitų Pabaltijo kraštų moterų bei jaunimo būčiai apibūdinti.

Lietuvos Moterų Taryba buvo intelektualiu moterų organizacija, kurios tikslas buvo kelti ir plesti lietuvių kultūrą moterų tarpe Lietuvoje ir supažindinti ją su užsieniais. Taryboje dalyvavo įvairios moterų organizacijos, kurių tikslai taip pat buvo pagerinti moters ir vaiko būklę mūsų krašte. Taryba leido žurnalą "Moteris ir Pasaulis". LMT rūpinosi moterų teisėmis, reprezentacija užsienio, suren-

gė Liet. Moterų Kongresą Kaune 1937 m., t. y. 30 metų sukakties proga nuo pirmojo Moterų Kongreso įvykusio Kaune 1907 m.

Vengrijos moterys

"Ar jūs bijote gelių? Mes nieko daugiau neturime tik gėles", — kalbėjo sovietų sargybiniai vengrų moteris eidamos lankyti žuvusių paminklo Budapešte. Jų buvo virš 30.000. Į jas buvo nukreipti sovietų tankų kulksvaids. Kareiviai bandė jas išsklaidyti, tačiau jos šaukė "Mes neisime iš čia". Jos žygiavo pro sovietų ambasadą, kurią saugojo stipri tankų ir sargybinių apsauga. Jos ėjo paminėti tų, kurie tūkstančiais žuvo Budapešto gatvėse reikalaudami laisvės. Tarp jų motinos ir vaikai. Tarp jų jaunos mergaitės, viena jų krito rankose laikydama laisvės vėliavą ir tuo tapo įamžinta, kaip kovojančios tautos simbolis. Jie krito nuo sovietų kulku, o jų gražus miestas buvo paverstas griuvėsiais. "Tai nusikaltimas, kuris šaukiasi Daniaus keršto", — šaukė drauge su vengrų tauta šv. Tėvas Pijus XII į pasaulio sąžinę. Visame pasaulyje kilo pasipiktinimo balsai brutaliu žmogžudisčių sovietų žygiu. Pasipiktinimo šauksmai tačiau nesustabdė sovietų tankų. Tikrai tūkstančiams vengrų pabegėlių atsidarė keliai.

MADOS

Šio sezono populiariausia spalva būsianti šviesiai pilka. Spalva, kuri lengva kombinuoti su įvairiais priedais bei padabinimais. Pasilieka populiarūs trumpi palaidi švarkeliai, sijonai parivaizinti kišenėmis, bei sagomis. "Akcentas ant nugaros" paltuose. Dryžuotos ir languotos medžiagos su dominuojančiom baltom, juodom ir "beigė" spalvoms.

Gražio ekspertai pataria moterims nesijaudinti dėl tariamų defektų: kaip šlaku, perilgos ar riestos nosies, dideliu kojų Paslaptis esanti panaudoti šiuos ypatumus išryškinti savo gražio tipą — Kleopatra turėjusi nedidelį nosį. Ilgos kojų pėdos gali atrodyti labai elegantiškai smailiuose batuose. Šlakuotos moters gali atrodyti žavingai pasirinkdamos atitinkamas spalvas.

Svarbu esą susirasti savo tipą ir derinti prie jo esančias madas. Peržvelk savo figūrą bei veido sudėtį ir nesiek žvaigždžių — pataria ekspertai, netgi jeigu tu būtum mėlynom akim brunete. Net ir tuo atveju stenkis atrodyti kaip "tu" ne kaip Elizabeth Taylor.

Pavasariniai priedai bei papuošalai pasižymi ilgumu. Ilgi batai. Ilgesnės pirštinės, 20 colių ilgio karoliai. Perlinė pilka spalva su "beigė", taip pat balti derinami su pilkais, devint dvi ir daugiau eilučių.

Eleonora Woodstock, 5 vaikų motina, sako "Aš privalau būti patraukli. Aš esu tai skolinga savo šeimai". Jeigu jūs ją sutiktumėt apie namus, vakarely ar bažnyčioj jūs saktumėt, kad ši mergaitė, atrodo, naudojasi neribotu liuoslaidium ir gyvena be jokio rūpesčio pasauly.

Ji naudoja sekančius laiko taupymo

metodus. Planuoja rūbus šeimai visiems metams ir perka viską iš karto. Ji moudo 5 vaikus iš karto. 5 val. pp. televizija tarnauja jai už "baby sitter". Kad nereiktu rankioti paskui vaikus jie žaidžia ore, arba žaidimų kambaryje. Šaldytuvą pripildo maistu kartą per savaitę. Kepa dideliais kiekiais. Ji mano, kad penkių vaikų motinai nereikia būti "kankinė". Reikėtų paminti, kad ji turi labai gerą ir rūpestingą vyrą...

Caldy Bouquet, nauja rūšis kvepalų, kurie pagaminti iš levdryų ir verbenų žiedų, augančių Caldų saloj, Valiljoj. Kvepalus gamina vienuoliai cistersai, kurie neišgaledami pragyventi iš žemės darbo, tikisi, kad ši nauja industrijos šaka išlaikys 40 vienuolyne esančių vienuolių.

Dešimt gyvenimo taisyklių

1. Neatidek ryt dienas, ką gali padaryti šiandien.
2. Neprašyk ikitų padaryti, ką gal pats pasidaryti.
3. Neišleisk pirmą pinigų, negu juos turėsi.
4. Nepirki to, ko tau nereikia, nors tai ir būtų pigu.
5. Susirūpinimas mums daugiau žalos padaro nei alkis ar šaltis.
6. Niekada dar niekas nesigailejo, kad mažiau gėrė, mažiau valgė ir mažiau kalbėjo.
7. Nėra mums sunku tai, ką darome su noru.
8. Daugiausia kentėjimų kyla iš baimės nelaimių, kurios niekada mūsų nepalanko.
9. Visus dalykus imki iš švelnesnės pusės, visus žmones vertink iš gerosios pusės.
10. Jeigu esi susierzinęs, suskaičiuok iki dešimties pirm negu ką sakysi, o jei esi įpykęs—suskaičiuok iki šimto.

Sveikinimai

SVEIKINAME: Putnamo N. P. Sesių Kongregacijos Motiną M. Aloyzą, sesėles: M. Apolinara, M. Agnietę jų sidabrinio visuomeninio gyvenimo jubilėjaus proga.

LSS SKAUČIŲ SESERIJOS VYRIAUSIOS VADOVĖS SVEIKINIMAS

Miełoji Redaktore,

Jau treči metai man tenka vairuoti Lietuvos Skaučių Sesių Laivą svetimose vandenyse audrams ir sūkuriams siaučiant. Tačiau nenusimenu, nes visur turiu daug entuziastingų talkininkių ir vis atsiranda naujų jėgų, kai tik man mintyse ar prieš mano akis išsiriškioja didelės, gražios ir savo dvasia stiprios skaučių gretos.

Čia randa sau tinkamą vietą ir jaunutė tremties dukrelė, ir jaunuolė, ir baltais obelų žiedais pražydusi galva mātų tautos veteranė.

Čia savo laiką skamba jaunatviškas juokas, aidai Augščiausiojo garbei giesmė bei Tėvynės ilgesio daina.

Ir bereikalo klausimų, iš kur skau-

tes vadovės semiasi jėgų ir kodėl net saulelydžio veide šypsena negesta, jei negaletum suprasti, koks džiaugsmas bręsta skaučių širdyse, atliekant pareigą Dievui, Tėvynei ir Artimui, ir jei netikėtum, kad būti skaute vadove yra didelė Dievo palaima.

Nuoširdžiai sveikinu savo ir Skaučių Sesių vardu Kanados Lietuvos Katalikes Moteris, kurių pasiaukojimo dėka jau antri metai lietuviškas šeimas lanko taip miela ir taip laukiama viešnia Jūsų redaguojamas žurnalas "Moteris".

Manau, kad niekad nebuvo taip reikalinga gailestinga, atlaidi, pasiaukojanti, paskatinanti, patraukianti ir visus vieninganti lietuviškos moters širdis, kaip šiandien, kada mūsų tauta taip išlaikyto ir taip žiauriai naikinama.

Todėl ši turiningoji "Moteris" teneša i mūsų šeimas lietuvišką šilumą, atsparumą bei lietuvišką turinį. Teskatiną ji kiekvieną mūsų įsijungti ir atlikti tą didį lietuviškos moters užduotį tremtyje — išlaikyti lietuviškų šeimų orumą, tradicijas bei papročius, rūpestingai globoti ir auklėti iš visų pusių pavojų supama mūsų jaunimą. Jaunoji karta lietuviškos moters rankose. Tai gi supraskime savo pareigas ir garbinę jas atlikime.

Linkiu ištvermingu 1957 metu "Moters" leidejoms, Redaktorei, Administratori, Talkininkams, Bendradarbiams ir visoms Skaitytojoms.

Jūsų O. Zailskienė.

FILMAS

Karas ir Taika. L. Tolstojaus istorinis romanas spalvotame filme, paties autoriaus dukters liudymu yra toks, kokį jį tevas būtų norėjęs matyti. Prince Andriaus Bolkonskio rolę Mel Ferrer, Natašos — Audrey Hepburn. Filmą užtrunka tris su puse valandos. Galbūt, kad ne visoj filmo eigoj pavyko lygiai sėkmingai perduoti rusiško gyvenimo atmosferą, galbūt, kad Hollywoodo artistams ne visiems vienodai pavyko atkurti Tolstojaus žmonių tipus, tačiau, žiūrovo akimis, įdėtos pastangos pateisina išdavas. Ši filmą ne tikrai verta, bet reikia pamatyti. Jis skirtas suaugusiems žiūrovui. Masinės mūšių scenos, kuriose vyksta beprasmiškos žudynės, Napoleono kariuomenės žlugimas traukiantis iš Rusijos, tragedija prie Beresinos upės — šiurpių scenų virtinė, statanti prieš akis visų karų baisenybes Tame fone vyksta šeimos gyvenimas, gimimai, mirtys. Intrigos, asmeninės kovos. Andriaus ir Natašos romansas tęsiasi raudonu siūlu iki dramatiškos pabaigos. Žmonių grįžimas į sugriautus namus. Jie patvaresni už, destruktivinę karą jėgą, kentėjimo agonijas palikę praeitį, atpažįsta vieni kitus ir kreipia žvilgsnį į naują gyvenimą.

Jane Powell yra 27 m. ir turi 3 vaikus. Ji daugiau 13 metų su dideliu pasisekimu vaidino jaunos mergaitės roles. Dabar pareiškusi griežtai, kad norinti rimtų ralių ir daugiau kaip mergytė nebevaidinsianti.

Amerikos kino žvaigždė Marilyn Monroe grįžo iš Anglijos, užbaigusi filmą, pavargusi ir susierzinusi. Anslai irgi pareiškė, kad Marilyn yra sunkiai sugyvenama, nekokie tualečiai ir per daug ryškios linijos. K. J.

"MOTERIS"

Lietuvių Moterų Žurnalo Redakcijai,

Nuoširdžiai vertindamas gražų "Moteris" darbą lietuviškoje dirvoje ir džiaugdamasis laimėtais rezultatais per šiuos metus, LMA Vašingtono Moterų Klubas linki Jums gražių švenčių ir laimingos bei našos ateities.

Ta proga siunčiame Jūsų laikraščiai: šia kuklia dovanele.

Priedas: Money Order \$10.00.

Bronė Tautvilienė

Vašingtono Moterų Klubo pirmininke.

J. Vaičiulaitienė, sekretorė.
Washington, 1956. gruodžio 17 d.

*

"Žibintas" apie "Moterį"

Ligšiol berods tik Amerikos moterys turejo savo žurnalą, kuris lietuvių daugiausia savus organizacinius reikalus. Del to sveikintinas ne tik sumanymas, bet ir gražus to sumanymo realizavimas, išleidžiant gražų žurnalą visoms lietuviškos katalikėms. Bendradarbių pavardės kalba už tai, kad žurnalas turi būti turiningas ir įdomus visoms moterims, kurias interesuoja savo pačių ir šeimos reikalais. Turime padaryti išvadą, kad šį žurnalą turetų skaityti visos moterys. Kad šis žurnalas toliau eis vis stipredamas ir galbūt dažnėdamas, esame beveik tikri.

*

Kanadoje vyrų daugiau

1955 m. statistikos duomenimis Kanadoje vyrų — 7.088.873, moterų — 6.920.556.

Išvadoje vyrų — 168.317 daugiau negu moterų.

Kitoose kraštuose moterų yra daugiau negu vyrų. Amerikoje 100 moterų — 96 vyrų. K. J.

Pašto dėžutė

Miela Redakcija ir
Administracija,

Nesu sarmatlyvas vyras, bet gavęs Jūsų malonų šventinį sveikinimą susisarmatinau ligi paruošimo. Ir kur čia nesusisarmatinsi. Gaunu „Moteri“, skaitau ją lėta nuo lentos, džiaugiuosi ir geriuosi ja ir... ne tik nesumojau, nepatlinkau, bet ir ačiū nepasakiau. O mane ji tikrai moteriškai gražiu žodžiu prakalbina. Pasigadu pasitaisyti. Kai tik kiek išbrisi iš savo darbėlio, patieksiu Jums straipsnį apie... mados...

Prasau priimti ir mano sveikinimus. Jums linkiu iš Dievo sveikatos ir laimės, o „Moteriai“ — taip išplisti, kad jokia moteris nepasilikytų be „Moters“ ir kad Administracijos kišene būtų visada dileriais išpampusi, ir kad niekad į ją neprasiveržtu jokio vejai, o juo labiau džiūvos bacilos.

Tepadedu Jums Dievas.

Jūsų M. Krupavičius.

Pasaulio Liet. Kat. Mot. Sąjungos C. Valdyba, mirus dr. Karvelienei, nutraukė visus ryšius su mot. organizacijomis. Dabar bandėme užmegsti kontaktą, bet be Amer. sąjungiečių atsiliepė tik vienas kraštas, t. y. Kanados Kat. Mot. D-ja. Turbūt adresai pasikeitė. Gal per „Moteri“ reikėtų kreiptis? 1957 m. Romoj bus Kat. Mot. Unijos kongresas. Mums būtų svarbu, kad mūsų atstovė turėtų ką pranešti. Tradicija reikalauja ir šv. Tėvui dovanos. Gal gražiai įrišta „Moters“ komplektą įteikti? Lietuvėms katalikėms reikėtų pasigirti šiuo laikraščiu. Ir Vatikaną muziejuje jis būtų įamžintas.

Jūsų M. Galdikiene.

„Moteriš“ — puikus žurnalas, darosi įdomesnis su kiekvienu numeriu. Linkiu jam, leidėjom ir redaktorei bei bendradarbiams kuo geriausių sekmių.

Juzė Daužvardienė.

Skaitau „Moteri“ nuodugniai. Malonu skaityti straipsnius apie lietuvių kalbos išlaikymą, bet tuo tarpu Nr. 4/5 1956 m. skyriuje „Šeimininkams“ rašoma: „Tomatai su kiaušiniškais“ Manau, kad tomatu vietoj buvo galima pasakyti lietuviškai pamišalai.

Taip pat p. E. Rataiskienės straipsnyje „Kaip atrodo gyvenimas Australijoje“ yra daug bereikalingų angliškų žodžių, kuriuos galima lengvai pakeisti lietuviškais. Joana Pumputiene.

Moteris yra ištroškusi jai skirtos literatūros, kurios lietuvių kalboj taip

maža yra. „Motery“ mes randame gražių straipsnelių iš įvairių sričių. Tik labai gaila, kad vos tik 4 sykius į metus išeina. A. Repšienė.

„Moteriš“ man labai patinka. Tik tai ją ir skautiškuosius žurnalus visad paskaitau nuo pirmo ligi paskutinio puslapio savo darbovietaje pertraukų metu — vietoj „pletkavojimo“ su kaiminkom. O. Zailskienė.

Nuobirdžiai dėkoju už siunčiamą man žurnalą, kurį tvarkingai gaunu ir su pasitenkinimu skaitau. „Moteriš“ žurnalas yra gražiai — kultūringai leidžiamas ir jame yra naudingų ir pamokinančių pasigėrėtinais gerų straipsnių. Reikia tik stebėtis, kad moterys nuolat užimtos šeimos prižiūreimu ir kasdieniniuose darbuose randa dar atliekamo laiko ir sugeba tokį naudingą ir gražų žurnalą leisti. Gaila, kad aš sergu ir esu dar sanatorijoje ir dėl to nedirbu, tai niekuo ir neturiu ir negaliu dabar žurnalą leidimą paremti. Tikiuos, gal ateinantį pavasarį galesiu iš sanatorijos išeiti į laisvą privatų gyvenimą ir gyventi normaliai. Norečiau, kad „Moteriš“ ir ateinančiais metais mane ligonį lankytų ir tuomi paguostų mano sunkią dabartinę nedalia.

V. Brilling, Sanatorium D. I.
Gauting, Muenchen, Germany.

Iš Lietuvos rašo giminaitė žmona, laukianti žinių apie savo vyrą.

Brangioji,

Vieną vakarą, ... grįžusi radau Tavo laiška. Esu labai dėkinga. Plačiau voka drebančiom rankom ir širdimi, nes tikėjau rasti nors vieną tikresnį žodį apie Jį. Bet, Dieve mano, vienuolika metų mane ta nevilis kankina. Taip ašaros sruveno man skruostais — tai mano paguoda, kas po to pasidore, nežinau. „Nubudus“ vel dešimtį kartų skaičiau laiška. Ir kodėl atsigaivinau pati? Juk manęs niekas negaivino. Šiame kambaryje esu viena, viena.

Mieloji, kiek esu dėkinga už Jo ieškojimą, žodžiais negaliu parašyti, nes jų ir surasti negaliu.

Man nesvarbu ar Jis vienas, ar su šeima. Aš meile neprekiauju. Jos negalima nei nupirkti, nei parduoti. Nepavydžiu jam, jei pasirinko ne tokį, kaip aš, liūdna gyvenimo kelią. Žinačiau, kad Jis laimingas, patenkintas. Jis pažįsta mane, kad vienu kuo aš biauuriuos visa savo siela, tai apgaule bei melu.

Brangioji, tikiu, kad turi tikrą žmonišką širdį ir manęs nekankinsi. Visą man praneši, nors tai būtų baisiausia — jojo nera gyvyių tarpe.

Taip norečiau jam padėti, jei kur kenčia. Kad turėčiau galimybių, ečiau per pasaulį ieškodama jo ant viešo kopinyno gal gulintio vieno tarp žolynų. Aš nusiskindčiau tą šakelę, kuri ties širdimi jo želia, gal ji pasakyty, kiek jis iškentėjo, pasiguostų. Miela, kaip aš kenčiu. Aš niekad Jo neišbraukstu iš savo širdies.

Veltavos nuleistos žuvusi mines... Netikesiu — jis sugrįš, tikrai jis sugrįš.

Akmenys paplentėm kauks, sužaliuos lazda, lauksiu aš Jau, kai nebelauks niekas ir niekada.

Apsieis be manęs

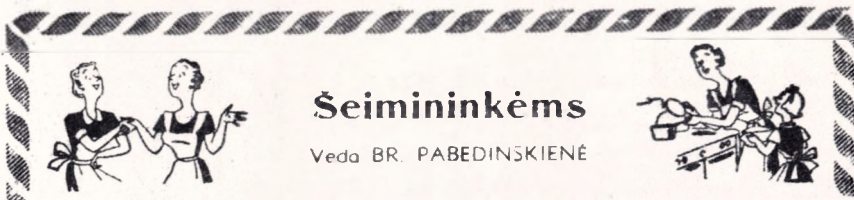
Prel. M. Krupavičius, po trisdešimt metų, paskelbė įvykius, kurie palaidojo anksti suklestėjusią demokratinę santvarką Lietuvoje. Tokius įvykius normaliai tauta privalo sužinoti laike trijų dienų. Iš jo pasakojimo išryškėja, kad laisvė, kaip trapi brangenybė, turi būti saugojama visu krašto piliečių.

Daug išvardinta priežasčių jo atvirame pasakojime. Viena jų — jei lietuvi moteris būtų buvusi pakankamai politiškai orientuota. Moterys sudarė apie pusę balsuotojų ir jų balsų skaičius galėjo sudaryti tvirtą bazę valstybės vairuotojams, kuriais privalėjo būti išrinkti geri, išmintingi, lojalūs Lietuvos vyrai ir moterys.

Taigi savo pasyvumu, ar stoika supratimo, lietuvi moteris irgi neša savą atsakomybės dalį dėl tos dėmės, kuria mes esame paženklinti tarp laisvų pasaulio demokratijų.

Vyriausia Skautininke žaismingoj nuotakoj.

Seimininkėms

Veda BR. PABEDINŠKIENĖ

Žali pipirai su svogūnais

1 puoduką svogūnų supjaustyti ritineliais, $\frac{1}{4}$ puoduko alyvos, 3 puodukai žalių pipirų supjaustyti smulkiais kvadratais, $\frac{1}{4}$ puoduko pamidorų tyrės /ketchup/, $\frac{1}{4}$ puoduko pamidorų sunkos, druskos ir maltų juodu pipirų pagal skonį.

Svogūnus su dalimi alyvos pakepinti iki geltonumo. Žalius pipirus su likusia alyva troškinti iki minkštumo. Svogūnus sumaišyti su žaliais pipirais, sudėti pamidorų tyrę, sunką, maltus pipirus ir druską pagal skonį. Pavirti 1 minutę. Valgyti karštus arba šaltus prie įvairių žuvų, silkų ar mėsos.

Troškinti kopūstai

Šviežių kopūstų galvutę /apie 60 unc./ smulkiai supjaustyti, 1 dežutę raugintų kopūstų /20 unc./ be sunkos, 2 morkas sutarkuotas ant bulvinės tarkos, 2 salierų lazdeles smulkiai supjaustytas, $\frac{1}{2}$ svaro lašiniųų paspigintų su 1 svogūno galvute, 3 valgomus šaukštus pamidorų tyrės /ketchup/, druskos ir maltų juodų pipirų pagal skonį, 2 lauro lapelius, 5-6 saldžius pipirus.

Visus produktus sumaišyti ir troškinti 1 valandą ant lengvos ugnies gerai uždenktame inde.

Troškinti kopūstai su galkutėmis

1 svaras maltos mėsos /kiaulienos su jautiena/, 1 žalias kiaušinis, 2 riešutės baltos duonos išmirkytos vandenyje, 1 galvutė svogūnų paspiginta svieste, truputį maltų juodų ir baltų pipirų, druskos pagal skonį.

Šiuos produktus gerai išminkyti ir padaryti karnio dydžio galkutes. Sudėti eilėmis, galkučių eilę perdedant sluoksniu troškintų kopūstų pagal augščiau minėtą receptą. Uždengti puodą ir troškinti 1 valandą ant lengvos ugnies.

Troškinti kopūstai su mėsos gabaliukais

Supjaustyti $1\frac{1}{2}$ svaro mėsos /jautienos, kiaulienos ar avienos/ karnio dydžio gabaliukais. Apkepti karštuoje riebaluose ir pabarstyti druska. Sumaišyti su kopūstais, paruoštais pagal anksčiau minėtą receptą, ir troškinti 1 valandą. Kai kopūstai troškinami su mėsa ar mėsos galkutėmis, lašiniųų ir kopūstus galima nedėti. Tuo atveju paspiginti svogūną su truputiu betkokių riebalų.

Špinatai su avienu

2 šaukštai riebalų, 1 svaras avienos, 1 puodukas supjaustyti svogūnų, $1\frac{1}{2}$ puoduko verdančio vandens, 2 svarai špinatų, 2 puodukai pamidorų, 2 šaukštai miltų, 2 šaukštai šalto vandens, druskos ir pipirų sulig skonio.

Užkaitinti riebalus keptuveje. Supjaustyti avienu keturkampiais gabalieliais ir apkepti. Pridėti pjaustytus svogūnus ir 15 min. lengvai kepti, kad neparuoduotų svogūnai. Užpilti vande-

niu ir uždengus troškinti 45 min. Mėsai beverdant prirengti špinatus. Išplauti špinatus šaltam vandenyje ir gerai nusausinti. Dėti špinatus, pamidorus, druską ir pipirus ant mėsos ir dar virti 15 min. Miltus sumaišyti su vandeniu /2 šaukštai/ ir užpilti ant mėsos. Pavirti atidengta kol sosas sutirštės. Galima dėti grietinės prieš duodant stalan.

Viščiukai vyne

2-3 svarai viščiuko, $\frac{1}{2}$ sv. sūdytų lašiniųų ar šoninės, 24 balti maži svogūnai, 2 puodukai raudono vyno, $\frac{1}{2}$ arbatinio šaukštuko cukraus, $\frac{1}{2}$ sv. šviežių grybų, $\frac{1}{4}$ puoduko miltų, 2 lazdelės salierų, krapų, petruškų, lauro lapelių, pipirų, druskos, paprikos sulig skonio, česnako 2 skiltelės.

Sumaišyti druską, pipirus ir papriką dideliame porieniam maišui. Dėti į tą mišinį po kelis gabaliukus pjaustytą viščiuko ir gerai pakratyti, kad iš visų pusių apšbarstytų su tuo mišiniu. Lašiniųus kepti keptuveje iki bus rudi. Šviežius spurgus išmesti ir tuose taukuose apkepti viščiuko gabaliukus, kad iš visų pusių apbruoduotų. Sudėti čielus svogūnus ir dar 10 min. lengvai kepti. Nupilti taukus. Pridėti vyną, cukrų, smulkiai pjaustytą česnaką /kas megsta/, pjaustytus grybus ir kitus prieskonius. Uždengti ir troškinti maždaug 30 min. iki viščiukas bus minkštas. Išimti salierus, krapus, petruškus ir lauro lapelius. Jei sosas nepakankamai tirštas, sumaišyti 1 šaukštą kvietinio krakmolo į $\frac{1}{4}$ puoduko šalto vandens ir supilti į sosą. Virti iki bus skaidrus.

Rusiški blynėliai

$\frac{1}{2}$ sv. miltų, $2\frac{1}{2}$ puoduko pieno, $\frac{1}{4}$ sv. sviesto, 3-5 kiaušiniai, 1 kubikas mielių, druskos ir cukraus sulig skonio.

Pusę miltų ir pieno užmaišyti su mielesimis ir duoti pakilti. Sviestą ir kiaušinių trynius ištrinti ir sudėti į pakilusią tešlą. Įdėti truputį druskos, cukraus ir likusius miltus. Gerai išsukti pilant likusį pieną ir plakti iki tešla pradės pūslėti. Duoti 1 val. pakilti. Išplakti baltymus, įmaišyti į tešlą ir kepti keptuveje plonus blynus /vienas blynas visoje keptuveje/. Blynas turi būti plonas ir škielatas. Užkeptus blynėlius dėti viena ant kito, peerpilant sviestu, ir laikyti karštai. Valgyti su grietine, įvairia ikra, silkutėmis, karštu sviestu ir smulkiai pjaustytais kietais kiaušiniais. Duodant į stalą sudėti į baltą servetėlę bobos pavidale.

Tortas

$\frac{1}{2}$ puoduko riešutų arba nuluptų migdolų, 2 unc. virtuvinio šokolado, $\frac{1}{2}$ puoduko sviesto ar margarino, $\frac{1}{2}$ puoduko cukraus, 1 kiaušinis, 1 puodukas miltų, 1 arbatinis šaukštukas kepimo miltelių, 1 arb. šaukštukas cinamono, 1 puodukas sausainių. Gra-

ham crackers/ maltų, $\frac{1}{4}$ puoduko šviesaus syropo.

Riešutus sumalti. Ištripyti šokoladą ant karšto vandens. Išsukti sviestą dedant po truputį cukraus ir kiaušinio trynį. Trinti kol mase pavirs į kremą. Persijoti miltus, kepimo miltelius ir cinamoną. Sudėti tą mišinį į sviestą, dėti sausainius, $2\frac{1}{3}$ riešutų ir visą šokoladą. Gerai išmaišyti, $\frac{3}{4}$ tešlos sudėti į formą. Sumaišyti likusius migdolos su syropu ir lengvai išplaktu baltymu. Užpilti tą mišinį ant tešlos, kuri yra jau formoje. Viršų papuošti pagal skonį su likusia tešla. Krosnį įkaitinti iki 350 laipsnių ir kepti 45-50 min.

Gardus saldusis

1 puodukas grietinės kremui, 1 šaukštas cukraus pudros /icing/, 3 tryniai, 3 šaukštai cukraus, $\frac{1}{2}$ stiklinės pieno, 1 pokelis vanilijos, 1 arb. šaukštukas paprasto želatinos ir $\frac{1}{2}$ puoduko smulkiai maltų migdolų.

Ištrinti 3 trynius su 3 šaukštais cukraus ir užpilti verdančiu pienu. Maišant kaitinti ant ugnies kol sutirštės. Nuėmus įdėti išleista želatiną ir maltus migdolos. Išplakti grietinėlę su cukraus pudra ir sudejus viską kartu sujungti, supilti į formą ir įdėti į šaldytuvą, kad sustingtų.

Šiltas vynas

1 puodukas cukraus, 3 puodukai vandens, pusės citrinos žievelės, 18 gvazdikų, 1 lazdele cinamono, 2 bonkos raudono vyno /tinka ir naminis/.

Prieskonius su vandeniu pavirti 15 min. Sudėti cukrų ir užvirinti. Užvirinus supilti vyną ir vėl kaitinti iki užvirimo, bet nevirinti. Gerti karšta.

Pieno likeris

Nutarkuoti 10 citrinų žievę /tik patį geltonumą/. Sunką išspausti. Į stiklinę bonką sudėti žievę ir sunką, 2 sv. cukraus pudros, 1 bonką gero pieno ir tiek pat spirito. Duoti pastovėti 2 paras ir filtruoti.

Kimšti vaisiai

$2\frac{1}{3}$ puoduko trupintų vanilijos biskvitų, $\frac{1}{4}$ puoduko pieno miltelių, $\frac{1}{4}$ puoduko šokoladinio syropo ir 2 šaukštai medaus.

Sutrinti sausainius /biskvitus/ į trupinius. Sumaišyti visus produktus kartu, taip kad trupiniai sudrektų ir pasidarytų viena mase. Prikimšti perplautas datules /dates/, slyvas ar kitokius džiovintus vaisius. Taip pat galima sujungti su ta mase dvi puseles valakiškių riešutų. Vieton šokoladinio syropo ir medaus galima vartoti marmeladą arba $\frac{1}{3}$ puoduko klevos syropo.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Greita bulvių košė. Supjaustyti bulves su daržovėmis pjaustyti mašinėle ir virti kelias minutes labai mažame kiekyje vandens. Arba sumaišius su vandeniu ir truputį sviesto pakepti 350 laipsnių karštumo krosnyje.

*

Sunkiai besilupančių pamidorų /tomatų/ oda lengvai nusilupa palaukus juos ant virdučio karštų garų. Laikant sumti repliakėmis arba pamaui ant šakutės.

*

Blynų kepimas. Jei keptuve naudo-

Hamiltono mergaitės - šokėjos.

jama įvairiems kepimams, tai prieš vartojant reikia įpilti porą šaukštų šurkštelio druskos ir gerai ištrinti. Druska išėmus ištrinti su skuduru. Ilatinti keptuve ir ištepti riebalais, juos įvyniojus į retą medžiagą. Tuo būdu riebalai lygiau pasiskirsto keptuvoje. Keptuve pakankamai karšta kada užmetus vandens lašas šokinėja ištiškęs ir mažus lašelius. Tešla dėti lopetėle arba dideliu šaukštu į maždaug 4 colių diametro kupeteles, paliekant 1 colio tarpus. Blynus versti tik vieng kartą ir tik tada kai jie išsipučia. Norint blynus išlaikyti šiltus, reikia sudėti tarp sugeriamo popieriaus ir laikyti 275 laipsnių karštumo krosnyje. Sugeriamas popierius apsaugo nuo susiklijavimo ir nutraukia riebalų perteklių.

Kaip išvalyti kava virti puodą. Priipilti vandens, įdėti valgomos sodos, skaitant 1 arb. šaukštelį vienam puodukui vandens, ir pavirinti. Po to gerai išplauti švarių vandeniu.

NAUJAS FONDAS

Žurnalas "MOTERIS" įkurtas ir veikia ne biznio sumetimais. Jis išsilaiko dėka daugelio pasiaukojimo ir jo tikslas išlaikyti lietuviybę ir lietuviškus papročius išėivijos tarpe. Šalia kitos lietuviškos spaudos, "MOTERIS" daugiau rūpinasi lietuves moters ir lietuviškos šeimos reikalais. Susipratusi lietuve motina yra lietuviškos šeimos pagrindas ir ateitis.

Mes norime, kad "MOTERIS" pasiektų kiekvieną lietuvišką šeimą. Jei S. Amerikos kontinente atsiranda neskaitančių lietuviškos spaudos iš apsilaidymo ar pergero gyvenimo, tai Europoje ir kituose kraštuose yra daug tokių, kurios norėtų tos spaudos, bet neišsigali nusipirkti ar užsiprenumeruoti.

Joms padėti mes ir steigiamo specialų prenumeratorams fondą. Iš to fondo bus apmokamos prenumeratoros norinčioms "MOTERIS" skaityti, bet neišsigalintioms ją įsigyti.

Šiam fondui akstiną ir pradžią davė "DRAUGO" redaktoriui kun. J. Prunskis, kuris vienos Čikagietės (kurios pavardės dar nežinome) auką \$50 prisiuntė "MOTERS" žurnalo tiražui padidinti.

Mūsų giliausia padėka mums dar nepažįstamai Čikagietei ir kun. J. Prunskiui už tokią auką ir toki kilnų tikslą.

Mes kviečiame visas ir visus aukoti šiam fondui ir suteikti galimybę aprūpinti žurnalą labiausiai reikalingas. Šiam reikalui mes nustatėme specialų pagigintą tarifą — tik \$1.50 metinei prenumeratai. Tai vos padengia spaustuvės ir popierio išlaidas. Tokia žema kaina įgalina daugelį iš skaitytojų suteikti kam nors malonumą ir atlikti kilnų lietuvišką darbą. Aukotojai prašomi nurodyti kam aukoja tas prenumeratoras. Jei patys tokių nesuranda, tai administracija paskirs ir apie tai painformuos aukojusius ir gavusius.

Norinčias ir negalinčias užsiprenumeruoti "MOTERS" žurnalą, prašome kreiptis į mūsų administraciją ir mes pasistengsime parūpinti aukotoją.

Tad kviečiame visus į talką šiam kilniam tikslui.

Administracija.

Tarp mūsų kalbant...

Yra labai gražus paprotys aplankyti savo pažįstamas. Kartais būna didelis reikalas, o kartais ir be jo. Bet, ar visada pasiskambinama ir paklausama patogesnio laiko susitikimui? Gal būt galvojama, kad toks staigus apsilankymas šeiminei yra geresnis, nes nereikia ruošti vaišiams. O vis dėlto būna labai nemaloni padėtis, kai aplanko brangi viešnia tuo metu, kai esi labai užimta. Viešnia labai mylima ir gerbiama, užgauti nesinori, gi laikas skirtas visai kitiems reikalams. Kodel nepaskambinti ir kodel neprašyti apie apsilankymą iš anksto?

☆☆

Tai buvo gražus koncertas gražaus sekmadienio užbaigai. Programa rūpestingai parinkta ir gerai balansuota. Solistas vienodai lengvai valdė viršutinio ir žemutinio registro gaidas. Serafiškos išvaizdos jauna smuikininkė perteikė solo numerius įgudusiai ir su pasitikėjimu. Talentinga liekna brunetė džiugino publiką egzotiškais išraiškos šokiais. Vokaline ir instrumentinė muzika darniai jungėsi su judesio menu į harmoningą koncerto visumą.

Disonansą parūpino publika. Ji plajo rikiuotai. Ji šaukė chorą. Ji reikalavo pakartojimo, ten, kur programa mažiausiai pageidavo. Ji reiškė savą entuziazmą balsingai ir ekstatiskai vos tik artistui pasirodžius scenoje. Artistai ta prieme mandagiai ir maloniai. Jie lenkėsi, šypsojosi ir dave, ko prašomi. Tačiau, abejotina ar meninės programos rimti ir nuotaiką ordantis publikos elgesys juos patenkina.

Muzikos dalykų išpildymui reikia tam tikros atmosferos, reikia tylos, kurioje kiekvienas bereikalingas garas yra tartum rašalo dėmė žvoriame popieriuje.

Šitai nereiškia, kad artistui reikia pagailėti katučių, tačiau iš koncertinės publikos galima tikėtis truputį daugiau, negu iš žiūrovų futbolo rungtynėse. Yra laikas ploti ir laikas nutilti. Ir iš viso nera tokio laiko koncerte, kuomet būtų galima šaukti, ar kojom trepsėti, nes tik niekam negirdint, skaičiuojant muzikos taktą.

Savo meile artistui galima pareikšti įvairiais būdais. Parašant jam gražų laiškutį, ar atsiliepiamą į laikraštį. Gėles, ar mažą dovanėlę — bus visiškai vietoj. Jis, galimas daiktas, tame koncerte dainavo ar šoko be jokio atlyginimo, o jo talento išvystymas reikalauja daug pastangų ir lėšų. Tuomet jam bus aišku, kad jis yra suprastas ir įvertintas.

O žiūrovo išmeginimas vokalinį sugebėjimų artisto sąskaiton artistui nieko nepasako apie išpildyto dalyko, menišką lygmenį, tiktai daug pasako apie žiūrovą.

GAUTAS ČEKIS pasirašytas p. Užupio, be hydraščio. Siuntemas prašomas pranešti adresą, kuriuo galėtume pasiųsti žurnalą.

Sekančiam "Moters" numeriui, kuris turi išeiti balandžio mėn., medžiagą laukiame ligi kovo 15 d.

Aukojo:

Kanados Lietuvių Kat. Moterų D-jos Toronto skyrius	\$50.00
Kanados Lietuvių Kat. Moterų D-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius Toronte	\$25.00
Kanados Lietuvių Kat. Moterų D-jos Montrealio skyrius	\$20.00
Lietuvių Moterų Klubas, Washington, D.C.	\$10.00
Naujos garbės prenumeratorės:	
G. Bačys, Chicago	\$5.00
S. Jautokaite, Chicago	\$5.00
M. Žadeikienė, Washington	\$5.00
B. Skrinska, Willoughby	\$5.00
Dr. M. Arštikaitytė, Toronto	\$5.00
E. Aleknienė, Chicago	\$5.00
B. Narbutaitienė, Cleveland	\$5.00
E. Jonušienė, Chicago	\$5.00
V. Tubelienė, Chicago	\$5.00
A. Kazickienė, N. Rochelle, NY	\$5.00
E. Kriaunienė, Brecksville, Ohio	\$5.00
S. Jankauskienė, Brooklyn, N.Y.	\$5.00
E. Meškauskienė, Lake Bluff	\$5.00
V. Varnienė, Chicago	\$5.00
I. Kalinkevičienė, Toronto	\$5.00
M. Karpaite, Chicago	\$5.00
J. Matukienė, Detroit	\$5.00
P. Starkienė, Chicago	\$5.00

Kaip kalėdinę dovaną 1957 m. "Moterį" užsakė:

O. Antanaitienė, Waterbury, O. Tonkūniene, Waterbury.
M. Mileris, Edinboro, Pa., savo draugei p. Zylei, Cleveland.

Kun. Laurinaitis, Columbus, Ohio, apmokėjo 5 prenumeras 1957 m. sekančioms ponios: V. Mačys, Columbus, Ohio; J. Tūjūnaitis, Columbus, Ohio; B. Dagys, Middleton, Ohio; A. Sakas, Lancaster, Ohio.

Kartu su apdovanotomis mes džiaugiamės tokiu gražiu pavyzdžiu ir vertingą Kalėdų dovanėlę, kuri per išitus metus džiugins ir primins geradarius.

Pirmoji 1957 metams užsiprenumeravo Aldona Žukienė, Woodhaven, New York.

Jau turime apmokėtų prenumeratų ir 1958 metams: D. Sleževičienė, Chicago ir Maria High School Library, "Rūta" Club, Chicago.

Visoms ir visiems aukotojams, garbės prenumeratorėms ir remėjams teikiame mūsų nuoširdžią padėką. Tas paremia mus ne vien materialiai, bet ir moraliai. Darbo daugėja ir našta sunkėja. Bet kai matai entuziastingą palaikymą iš bendradarbių, platintojų, aukotojų ir skaitytojų puses, tai ir tas vargas darosi malonesnis.

Džiugu, kad skaitytojų ir prenumeratorių skaičius sparčiai auga. Daug prie to prisideda mūsų uolios platintojos, kurių entuziazmas nemažėja. Užbaigus šių metų vąjį, mes paskelbsime jų sąrašą ir nuveiktus darbus. O tuo tarpu mūsų nuoširdi padėka ir geriausios sekmes.

Negalime nepaminėti ir nepadėkoti dideliu mūsų prenumeratorių skaičiui, kurios už 1957 metus sumokėjo po 3 dolerius, nežiūrint, kad prenumeratoratū nupiginta iki \$2.50. Tikimės, kad sekančiam numerįje mes jas visas galėsime išvardinti.

Ta proga norime priminti kitoms prenumeratorėms, kurios siunčia tik \$2.50, kad jos pridėtų čekio ir valiutos skirtumo išlaidoms padengti. Tas ypač

Nelaimei ištikus...

1. **Vaikui išgėrus kokio nuodingo skysčio, kaip terpentino, kokios alyvos ir t.t.**

Vaikas paguldomas. Stengiamasi iššaukti dirbtinį vėmimą. Duodama išgerti praskiedimui nuodų. Kiekvieną atvejų patartina duoti pieno išgerti. Kviečiamas daktaras.

2. **Jei vaikas ištraukiamas iš vandens be sąmonės.**

Paguldomas kniupščias ir stengiamasi ištuštinti vandenį. Tuoj daromas dirbtinis kvėpavimas ir tėsti, kol atvyks pagelba. Kartais atgaivinama net per 4-rias ar 5-ias val. Jokiu būdu nepalikti ramiai gulėti.

3. **Vaikui persikirtus ranką į kokią stiklą.**

Tuoj bandyti sustabdyti kraują, kad nešvirkštų. Uždėti švarų skudurą ir užspausti žaizdą, arba užveržti ranką. Praradimas apie 1 ltr. kraujo gali būti labai rimta arba net lemiamą.

4. **Nuodingai gyvatei įkirtus.**

Vaiką paguldinti ramiai. Užveržti

įkirtimo vietą. Perpiauti per įkirtimą ir stengtis išspausti ar ištraukti kraują.

5. **Nusiplikius ar nusideginus.**

Patepti mineraline alvyja (baby oil), bendrai riebalais (vazelinu), arba net rūgščiu pienu ar grietine. Galima padaryti skiedinį: 3 šaukštai kepimo miltelių ir virinto šilto vandens litras. Mirkyti švarų skudurą ir deti ant nudegintos vietos, laikyti drėgnai, ligi pagelba atvyks. Laikas nuo laiko galima duoti išgerti vandens.

6. **Staigiam skausmui ištikus apatinę pilvo dalyje.**

Deti šaltus kompresus. Gali būti apendicitas.

7. **Augant skauduliu.**

Nepiauti pačiam. Deti karštus Epsom Salts tirpalo kompresus, ligi pabals, prinoks. Pertrūkus, nuvalyti ir sterilizuotu bandažu aprišti.

8. **Alpstant.**

Paguldinti galvą žemiau širdies, nes tada kraujas geriau cirkuliuoja į smegenis. Šalti kompresai irgi gerai.

Nesendinkime savęs

Jau yra žinoma, kad moterys vengia pasisakyti savo metus. Dažnai yra kaltinamos, kad jos nori ir pretenduoja būti jaunesnės. Kažin, ar taip yra?

Aš ilgai dirbau kartu su viena ponija, kuri neseniai pasitraukė į pensiją. Visą savo darbo laiką ji buvo visų mečiama, visados linksma ir įdomi. Niekas nesiteiravo jos metų. Ji draugavo su daugeliu žmonių, mėgo kompanijas, nevenge nei vyrų draugystės. Aš buvau nustebinta, kada sužinojau, kad šita moteris 82 m. Jeigu nors kas būtų sapnavęs, kad ji tiek metų, tai ji būtų daug ko nustočius net ir darbo. Ir aš būčiau linkėjusi, kad ji nebūtų pasisakiusi man.

Panašiai ir su viena mokytoja. Ji sekmingai dirbo mokykloje. Buvo labai mečiama savo mokinių, ypač mergaičių. Vieną kartą ji pasisakė, kad jau 75 metų. Sulig savo pasisakymu simpatingo mokytoja nustojo pasitikėjimo mergaitėse. Nuo to laiko jų akys pasiliko tik sena moteris.

Geriau negalvoti apie metus. Stenkimės būti jaunomis savo mintyse, rūpinkimės sveikata, tvarkingumu ir darbštumu. Mes negalime sustabdyti laiko. Tačiau, jei sveikata pradeda įsikalbėti ligą, tai ir suserga. Jei pradėsime galvoti, kad jau pasenome, kad jau daug metų, tai ir ištikrųjų taip bus. Nustosis entuziazmo darbe. Medicinos mokslas sako, kad žmogaus kūrybingumas gali būti pratęstas dar ilgiai po 60 metų, bet jis taip pat sako, kad be vilties nėra atamos. Kiekvienas metų laikotarpis turi savo malonumus. Jaunystė — džiaugsmą, staig-

menas ir nepastovumą. Vidutinis amžius — išradingumą, protingumą, pagarbą. Vyresnis — supratimą, toleranciją, atlaidumą.

Sutikdami kiekvieną amžiaus tarpsnį, nežiūrėkim atgal su nusivylimu, nei į priekį su nusistatymu nepasikeisti. Mes nepakeisime gyvenimo srovės nei jos krypties. Kam kiekvieną kartą prisiminti skaičius ir duoti progos lygintis su kitais.

Teigul metai nesendina mus, bet teigul bėga, bėga, kaip rami srovė tarp žalių krantų, daro juos turtingesnius, ramesnius ir gražesnius savo platumu.

K. J.

Sypsenai...

Petriukas: Tėveli, jei duotumei 10 centų aš pasakyčiau ką ledų pardavėjas sake mamytėi šį rytą.

Tėvas: (susidomėjęs) O taip, žinoma, čia yra 10 centų, pasiimk.

Petriukas (sisidėdamas į kišenę): Jis sake: "Ponia, rytą tikrai turėsim ledų."

Skotas turėjo svaigę su kuria jis labai nesutiko. Nežiūrint žmonos prašinėjimų, jis niekur neidavo jos kompanijoje.

Kartą žmona sunkiai susirgo. Gul ledoma mirties patalė ji prašė vyro:

— Januk, pažadėk man, kad per mano laidotuves tu važiuosi į kapines drauge su mama, ar pažadi?

Po vidurinės kovos Skotas atsakė:

— Margarita, aš padarysiu tai dėl tavęs, bet man sugodins dieną.

Jis: Aš nežinau, kodėl tu žadi už manes tekėti, aš iš pažiuros nelabai kažinkas.

Ji: Tai nieko. Tu daugiausia laiko būsi darbovietėj.

X — Jūsų dukte labai šneki.

Y — Taip, aš manau, kad ji buvo paskiepyta gramafono adata.

Žurnalas gaunamas :

Kanadoje:

Hamilton, Ont.:

J. Ambraziejė — 15 Elm St.,
K. Meškauskienė — 492 Wilson St.,
Z. Orvydas — 24 Queensdale E.,
J. Plepius — 87 Sanford Ave. S.,
L. Stricklitz — 133 Bold St.

Montreal, Que.:

O. Stankūnaitė — 207 4th Ave., Ville
LaSalle,
S. Petrauskienė — 6546 30th Ave.,
Rosemount,
P. Rudinskis — 1465 De Seve,
Montreal 20, Que.

Sudbury, Ont.:

Kun. A. Sabas — 68 Joseph St.

Toronto, Ont.:

O. Jonaitienė — 180 Glenholme Ave.,
A. Kuolas — 49 Oakmount Rd.,
J. Smolskis — Prisikeliimo par. knyg.,
B. Pahedinskiene — 287 Indian Rd.,

Jungtinėse Amerikos Valstybėse:

Baltimore, Md.:

K. Bradūnas — 1127 Bayard St.,
Baltimore 23, Md.

Brooklyn, N.Y.:

p. Sandanavičiūnė — 242 Metropoli-
tain Ave., Brooklyn, N.Y.,
"Laima" — 335 Union Ave., Brook-
lyn 11, N.Y.

Boston, Mass.:

S. Minkus — 502 E. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Chicago, Ill.:

A. Prunskytė — 3038 So. Emerald
Ave., Chicago 16, Ill.,
J. Karvelis — 3322 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.,
"Marginiai" — 2511 W. 69 St.,
Chicago 29, Ill.,
"Terra" — 3333 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.,
A. Rugytė — 5725 So. Artesian Ave.,
Chicago 29, Ill.,
S. Penčyla — 4501 So. Talman Ave.,
Chicago 32, Ill.

Cicero, Ill.:

G. Babrauskienė — 1436 So. 50th
Ave., Cicero 50, Ill.

Cleveland, Ohio:

L. Gailiūšienė — 1249 E. 82 St.,
Cleveland 3, Ohio,
V. Rocičius — 1892 Lampson Rd.,
Cleveland 3, Ohio.

Detroit, Mich.:

A. Barakauskas — 3906 Risdon,
Detroit 16, Mich.,
Vl. Pauža — "Neringa" — 1906 25th
St., Detroit 16, Mich.,
M. Rabašauskienė — 2135 Campbell,
Detroit, Mich.,
V. Kundrotienė — 3768 Kendall Ave.,
Detroit 38, Mich.

Los Angeles, Calif.:

V. Prigintas — 1418 Coronado Terr.,
Los Angeles 26, Calif.

Paterson, N.J.:

M. Saulienė — 61 Lafayette St.

Putnam Conn.:

Immaculate Conception Convent.

Philadelphia, Pa.:

K. Cikota — 3480 W. School House
La., Philadelphia 44, Pa.,
M. Žukauskienė — 4843 B St.,

Worcester, Mass.:

E. Pauliukonis — 9 Aetna St.

Waterbury, Conn.:

V. Vaitkus — 85 Arnold St.

Anglijoje:

London: D. Daunoraitė, 49 Thornton
Ave., London W. 4.

Argentina:

Buenos Aires: U. Šilaikienė, Mendoza,
2280 Avellaneda.

Brazilija:

Sao Paulo: Kun. P. Ragožinskas, C.P.
4118.

Australija:

Essendon, Vic.: V. Vaitiekūnienė,
2 Schofield St.
Semasphore, S.A.: G. Vasiliauskienė,
23 Copin St.
Lewisham, N.S.W.: Kun. P. Butkus,
Christian Brothers College.

Kolumbijoje:

Bogota: K. Tyliene, Calle 44 No. 7-32.
Medellin: p. Totoraitienė, Carrera 52
No. 62-63.

Venecueloje:

Caracas: Kun. A. Perkumas, Colegio
Salesiano, apart. 369.

Taip pat žurnalas gaunamas Amerikoje
ir Kanadoje didesnių vietovių liet. kny-
gynų kioskuose bei knygynuose.

ATEITIS

Lietuvių Katalikiškojo Jaunimo žurnalas

eina nuo 1911 metų.

Išeina dešimt numerių per metus.
Redaguoja redakcinis kolektyvas,
vyr. redaktorius kun. J. Petrenas.

Adresas:

916 Willeughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

Tel.: GLenmore 5-7281

Prenumeratos kaina \$5 metams.

RITMINĖS MANKŠTOS IR IŠRAIŠKOS SOKIO PAMOKOS

Pamokas veda

JONĖ KVIETYTĖ

Pamokos vyksta penktadieniais Toronto Prisikeli-
mo parapijos muzikos studijoje.

Sausio mėnesį priimamos naujos mokinės antram
pirmetui. Šiuo metu veikia vaikų (5-10 metų/
ir jaunų (10-16 metų) klases. Ypatingai kvie-
čiamos jaunos ir vyresnio amžiaus moterys į nau-
jai sudaromą specialią moterų mankštos klase,
kurioje bus dirbama atsižvelgiant į kiekvienos
pajėgumą. Ši klase vyks penktadieniais nuo 8 iki
9 val. val. Smulkesnei informacijai ir užsirašymui
prašoma ateiti asmeniškai į muzikos studiją penk-
tadieniais 6-9 v. v.

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"Tėvynės Prisiminimai"

Kiekvieną šeštadienį
nuo 12 val. iki 1 val. vidudienį
iš Toronto stoties CKFH
banga 1400.

Programos vedėjas

J. R. SIMANAVIČIUS

84 Glenholme Ave., Toronto. Tel. LE. 4-1274